

FONDET FOR FISKELETING OG FORSØK

RAPPORTER

Nr. 2 1982

FISKERIDIREKTORATET

BERGEN

Oktober 1982

Innhold

Rapport fra fisketur med m/s «Brumark» etter vassild i Suladjupet i mars 1982	3
Rapport fra vassildforsøk med m/s «Jan Roger» fra 21/4–27/4 1982	5
Rapport fra forsøksfiske etter vassild med garn i Suladjupet med m/s «Kvatro»	12
Rapport fra fiske etter utgytt lodde med m/s «Nordervon» fra 15/3–7/4 og fra 13/4–27/4, og med m/s «Polarbas» fra 13/4–25/4 1982	12
Rapport fra forsøksfiske etter akkar	15
Rapport fra forsøksfiske etter tobis med m/s «Mostein»	16
Rapport fra kolmuleundersøkelser med f/f «Michael Sars» vest av De britiske øyer og Irland fra 15/3–1/4 1982	17
Rapport fra leitetokt etter havbrisling i Nordsjøen fra 9/1–17/1 1982 med m/s «Birkeland» og m/s «Seviking»	20
Rapport om kartlegging av snurrevadfiske i Finnmark	21
Rapport om flyleting og assistanse til selfangstflåten i Vesterisen 1982	25

Rapport fra fisketur med m/s «Brumark» M-189-H etter vassild i Suladjupet i mars 1982

Av fagkonsulent H. Otterlei

Redere:

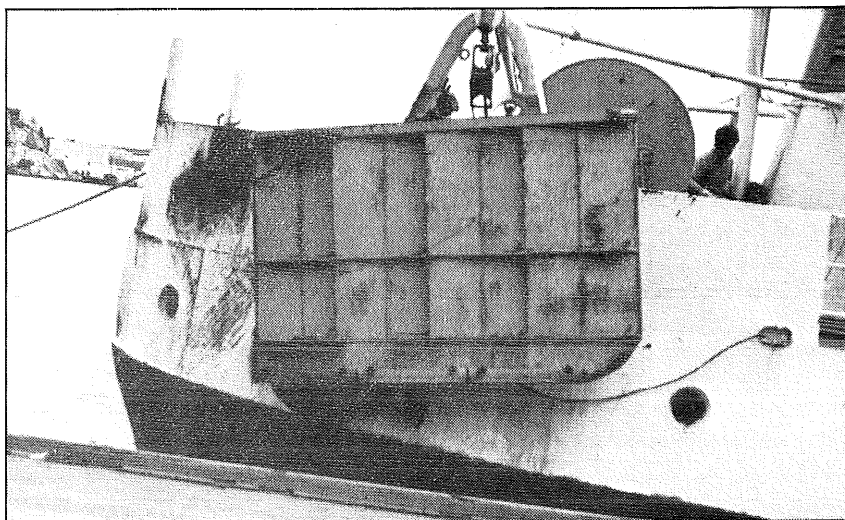
Skipper: Odd Fjørtoft, 6294 Fjørtoft
Maskinist: Arne Fjørtoft, 6294 Fjørtoft

Fartøy:

M/s «Brumark» er forlenget og vanlig godt utstyrt småtråler. Hovedinntekt siste 3 år er fra vassild-fiske.

– Godt utstyrt med instrument. (bl.a. fargelodd) På bakerste romluke er det montert en stor aluminiums-fiskebinge. Gode rister for avsiling av fangsten. I bunnen to hull. Det ene, mann hull, stort nok for en mann. Under denne leder til fiskerommet. Det neste hull er forsynt med en trakt under, og videre rør til containere. Begge hull forsynt med karmen rundt, og luker til å stenge.

Lengde: 106 fot
Maskinkraft: 500 hk.
Vinsj: 10 tonn
Trålgalger akter.

Lukket trålbakk. Sheltret akter. Åpen midtskips. Fiskerommet fullisolert og delt i to. Et for- og et akterrom.
Bemanning: 5.

Oppbevaring av fangsten:

Fangsten holder seg godt i fiskerommet.

Etter at fangsten er kommet på dekk blir rusk/rask frasortert. Fisken går i rør direkte til 500 kg plastcontainere i fiskerommet. Containerne forsynes med is over og under fisken. Tires opp, gjerne 3 i høyden etter behov.

Fangsten blir også oppbevart i hyller. (Godt iset). Hyllene plassert i containerhøyde fra dørken. Dette for å lette fyllingen av containere/kasser ved levering. Småkasser brukes også. (70 l.)

Containerført vassild er godt likt av fiskemottager. Det spares dyr arbeidskraft i motsetning til bruk av småkasser. Kvaliteten på fisken fullgod til markedskrav.

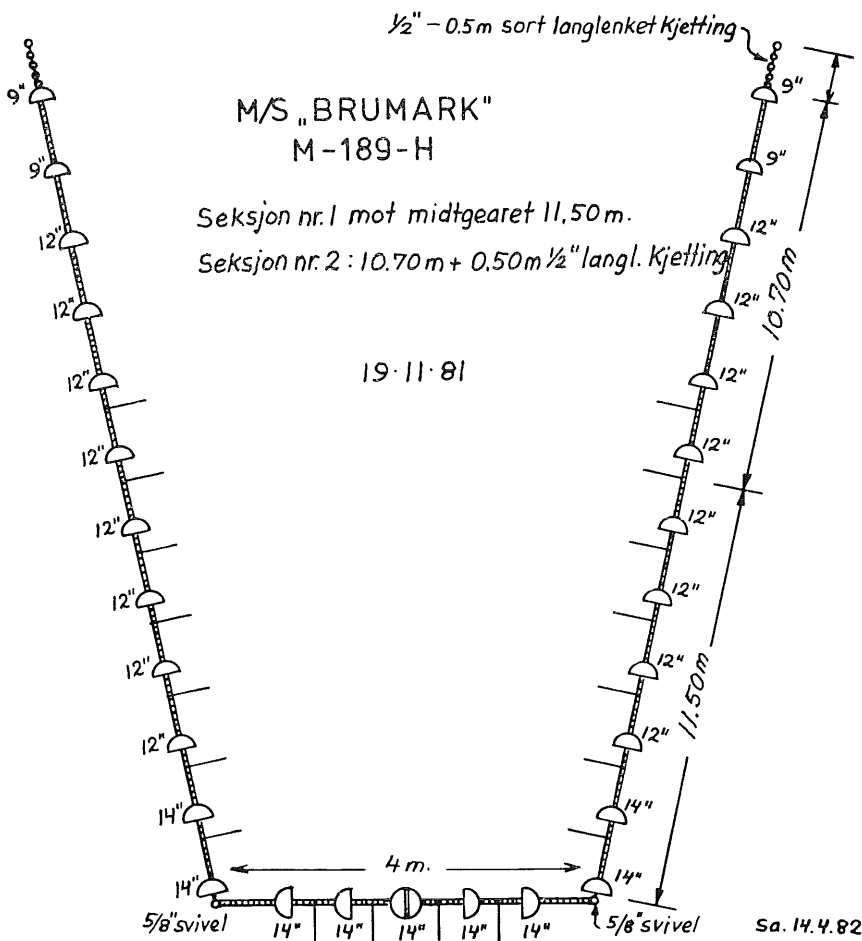
Størrelsen på fisken:

Det ble foretatt måling av et tilfeldig trålhal. Størrelsen var mest vanlig fra 34 til 40 cm.

Skipperen fortalte i en samtale at det ser ut som de helt store eksemplarene av arten blir sjednere å se ettersom feltet blir «utfisket». (Suladjupet).

Suladjupet:

Feltet her må betegnes som en smal stripe. Vest av dette et mindre tråltrekk («Hylle») som også brukes. Feltet er helst lite. Skipper O. Fjørtoft mener feltene blir for sterkt beskattet.

Notat fra fiske 1980-81 – Jan./Febr./Mars 1982.

Måned	År	Tur	Slep	Slepetid	Fangst kg	Kg pr. slepetime	Felt
jan.	80	1	6	29,5 t	25.711	871,5	Suladjupet
febr.	«	1	7	36,5	12.711	348,2	«
mars	«	1	4	24,5	31.410	1282	«
april	«	1	2	8,5	12.650	1488,2	«
mai	«	1	3	10,5	33.820	3220,9	«
juni	«	1	8	37,5	17.740	473,	«
aug.	«	1	8	36	22.515	625,4	«
sep.	«	1	2	10	25.720	2572,	«
okt.	«	1	9	38	25.450	669,7	«
nov.	«	1	4	16,5	3.600	218,9	«

jan.	81	1	1	5	3.650	3650,	Frøyabanken
febr.	«	1	4	20,5	7.830	381,9	Suladjupet
mars	«	1	3	14,0	7.720	551,4	«
april	«	1	5	18,	27.870	1548,3	«
mai	«	1	6	29,5	38.875	1317,7	«
aug.	«	1	8	41,	21.070	513,9	Frøyabanken
sep.	«	1	7	30	20.877	695,9	Suladjupet
okt.	«	1	3	13.10	3.795	289,7	«

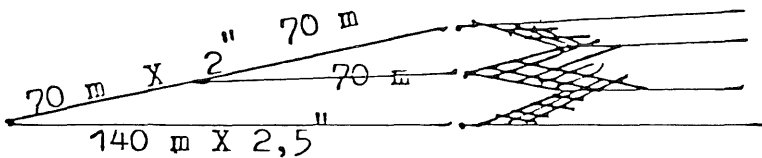
jan.	82	1	13	61,40	16.287	265,2	Frøyabanken
febr.	«	1	5	29,	6.711	231,4	«
mars	«	1	9	43,5	25.923	595,9	Suladjupet

Fisketurene er tilfeldig plukket fra hver måned.

Redskap:

Trål: 450 x 200 mm – 2,5 mm polyeten. Ombygget vingetrål. Isatt kiler i lissinger. Kilene utgjør således det tredje trekk av haneføtter. (Tre haneføtter på hver side)

Haneføtter: 140 m x 2,5" taufuntaug
 140 m x 2" "
 70 m x 2" "

Eksempel på bruk av slepevire:

Dybde: 250-260 fv.

Slepevire: 1050 m

Til dette dyp kan passe 2,25 gang dybden.

Litteratur:

– Rapporter nr. 2 – 1981.

Kuler: 14 stk. 8" plastkuler på grunntellne
 10 stk. 8" plastkuler på lissinger
 (5 på hver side)

Frelseline: 4" grønt flytetaug

Slepevire: 1000 m x 2,25"
 500 m x 2" 15000 m

Trålskovler:
 5 m² Foil –1050 kg stk.

Bobinslenk: X (se skisse)

Rapport fra vassildforsøk med m/s «Jan Roger» R-126-K fra 21/4–27/4 1982

Av fagkonsulent H. Otterlei

Toktet var i første rekke å skaffe videre kjennskap til mulighetene for kommersielt vassildfiske i området Egerøy–Jomfrulands-renna.

Fiskeridirektoratet har tidligere hatt vassildforsøk i Skagerrak. – April 1971, nov./des. 1977, mai/juni 1978.

Fra 1957 til 1960 fisket et norsk mel-fabrikkfartøy periodevis i Jomfrulands-renna. Fangsten tildels god. – Såvidt vites gytefisk. –

Vassild er som kjent et meget aktuelt råstoff til fiskematindustrien.

Kan nevnes at en bedrift i Hauge-sunds-distriktet kjøpte inn 1.400 tonn nordfra i 1981.

Til tider, sies det, har norske fiske-matprodusenter gjenkjøpt norskfanget fisk fra Danmark til sin produksjon.

Vassild, i motsetning til annen aktuell fisk, kan dypfryses for så å bli tinet opp til bruk i fiskematbedriften etter behov. Det er av stor betydning for industrien at de kan ha råstoff selv i fiskefattige tider.

Forbruk av vassild til mat er økende. Markedet kan utvides. I 1980 mottok Skagerrakfisk 800 tonn – 1981 – 200 tonn. En del av dette tatt som bifangst av rekefiskerier.

Siste året har mottak av vassild nesten ligget nede i Rogaland.

Det ble tatt lengdemål og prøver av fangsten i perioden til disposisjon for Havforskningsinstituttet.

Kontrollverket var også kontaktet før toktet begynte. Deres interesse var da først og fremst å skaffe seg informasjon om kvalitet og oppbevaring av fangsten.

Egersund trålverksted stilte en ny polyetylentrål til disposisjon for forsøket. Fiskeridirektoratet bekostet selv bobinslenken.

M/s «Jan Roger» ble valgt ut av interesserte søkere av tre grunner: Motorkraft, fartøyets tauegenskap og vinsjens størrelse.

Dette ga mulighet til å gjennomføre forsøket på de aktuelle dybder.

Mulighet til: Tilstrekkelig tauekraft

Store og tunge nok trålskovler

Tilstrekkelig slepevaier.

(Av erfaring vet en at fangsteffekten på «store» dyp svekkes med små og lette trålskovler og lite slepevaier.)

Fartøy:

M/s «Jan Roger» – R-126-K v/Lars Lund m.fl., Vedavågen.

Skipper Eivind Lund, Solevåg, 4276 Vedavågen.

Fartøyet har nylig gjennomgått en omfattende ombygging.

Størrelse: 116 fot

Motor: 1110 hk.

Vinsj: 16 tonn

Nettrommel: 11 tonn

Tørketrommel: 6 tonn

Instrument:

Simrad EH – Skipper 802 m/ekspansjonslinje.

Decca navigator MK 12 m/posisjonsskriver.

2 stk. radar – 72 – 36 n.mil.

Sailor mellombølge-sender 400 W.

2 stk. VHF.

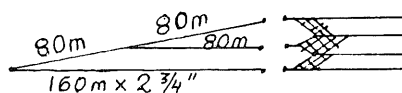
Vaktmottaker m.m.

Redskap:

Trål: 932 x 120 mm. Tråd nr. 3/8 polyetylen. Stor, vid loddepose. (For tung).

Bobinslenk: 6 stk. 16" plastb. – 18 stk. 12" plastb. 2 x 0,60 cm. – 13 mm langlekke kj. Total 25,30 m. 50 mm gummiskiver (fyllstykke) mellom bobinskulene.

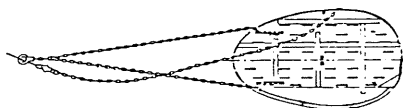
Haneføtter (svipe): Over – 2 x 80 m x 2¹/₄" taufuntau
Under – 1 x 160 m 2³/₄" taufuntau.
Midttrekk – 80 m.

Trålskovler: 8,5 m² x 1.125 kg (stk.).
Egg – V-formet.

8,5 m² x 1.125 kg (stk.)

Egg – V-formet.

Slepevaier: 500 m x 2¹/₄" + 750 m 2" = 1.250 m.

Oppbevaring av fangsten:

Til oppbevaring av fangsten ble lånt ut av A/S Fiskeindustri, Egersund, 500 kg plastkontainere, pluss 70 kg plastkasser, supplert med fartøyets egne. Rikelig med is.

En oppbevaringsmåte vassildfiskere på Møre bruker er følgende:

Etter at fangsten er kommet på dekk blir rusk og rask frasortert. Fisken går i rør direkte til 500 kg plastcontainere i fiskerommet. Containerne forsynes med is, over og under fisken. Tires så opp, gjerne 3 i høyden etter behov. Fangsten blir også oppbevart i hyller. (Godt iset.) Hyllene plasseres i containerhøyde fra dørken. Dette for å lette fyllingen av container/kasser ved levering. Småkasser brukes også. (70 l).

Containerført vassild er godt likt av fiskemottaker. Det spares dyr arbeidskraft i motsetning til bruk av småkasser. Kvaliteten på fisken fullgod til markedskrav.

Resultater:

Fangst:

Fangst dato fra forsøksperioden er gjengitt i tabell 1.

St. 1 og 2 – ca. N 5754 O 0622. Dybde 284–333 m. Ingen registrering på ekkoloddet. Fangsten ubetydelig. Bunnforholdet tilfredsstillende for bobinstrål.

St. 3 – ca. N 5741 O 0725. Dybde 370–384 m. Litt registrering. Trolig reke. Fangsten ubetydelig. Mye dumpingsrask i trålen.

St. 4 – ca. N 5748 O 0752. Dybde 500–512. Litt registrering 8–10 m fra bunnen. Her mest skolest. Etter vel 3 timers slep gikk trålen fast. Trolig vrak. Fikk opp deler av mast, rekkelinning med jernbeslag, jernskrammel. Pluss diverse dumpingrask.

St. 5 – ca. N 5752 O 0833. Dybde 520–510 m. God registrering. Fangst 600 kg vassild, 40 kg reke og 80 kg skolest. Særdeles myk leirbunn.

St. 6 – ca. N 5754 O 0840. Dybde 502–480 m. God registrering. Fangst 590 kg vassild, 30 kg reke og 60 kg skolest. Myk leirbunn.

St. 7 – ca. N 5835 O 1013. Dybde 455–350 m. God registrering. (Periodevis ved bunn.) Fangst 700 kg vassild, 40 kg reke og 80 kg skolest. Myk leirbunn.

St. 8 – ca. N 5835 O 1013. Dybde 335 m. Trålen fast etter 5 min. slep. Ingen fangst. Svipene skar seg fast i leira. Ujevn og hompete bunn. I dette området lå 20–25 norske og svenske reketrålere.

St. 9 – ca. N 5820 O 1002. Dybde 510 m. Liten registrering. Fangst 120 kg vassild, 10 kg reke og 360 kg skolest. Revet trål i leiren. Myk og vanskelig bunnforhold.

St. 10 – ca. N 5818 O 1002. Dybde 443–448 m. God registrering. Fangst 1860 kg vassild, 25 kg reke og 30 kg skolest. Myk og vanskelig trålbunn.

St. 11 – ca. N 5811 O 0950. Dybde 436–425 m. Liten registrering. Fangst 200 kg vassild, 10 kg reke og 400 kg skolest.

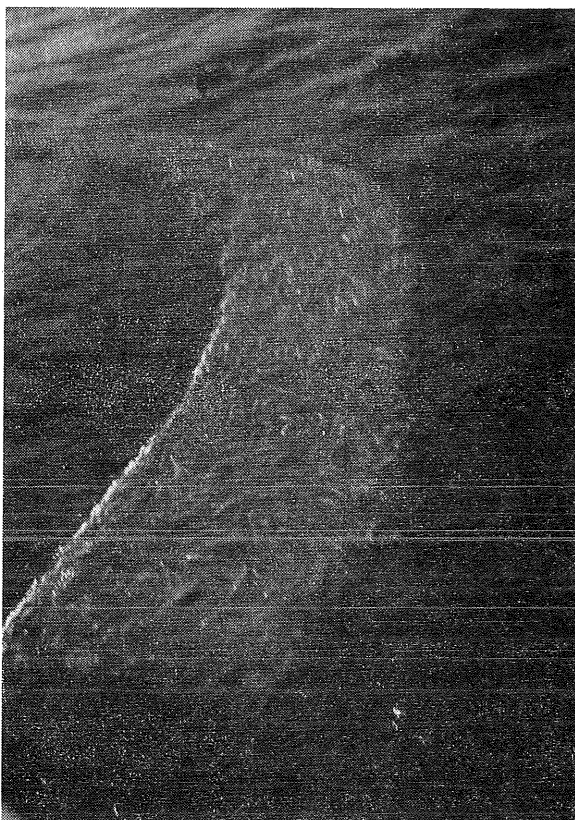
All fangst oppgitt kg/tråltime.

Konklusjon:

Med litt tid og tålmodighet mener en mulighetene for et kommersielt vassildfiske er tilstede perioder av året.

Feltene må kartlegges.

Bunnforholdene på de undersøkte områder er heller dårlig. Spesielt myk leirbunn og i tillegg ujevnheter skaper visse vansker for å få redskapet til å fungere tilfredsstillende.

Trål med bobinslenk er aktuell. Den gir mange fordeler, f.eks. mindre riving. Flyter lettere over leira. Gir mindre bunnmotstand enn trål påmontert «sabb».

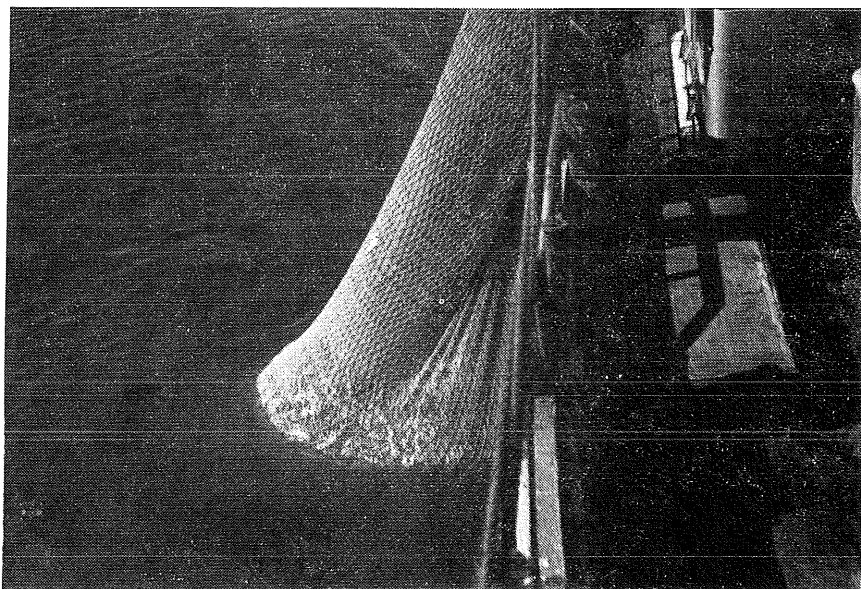
Redskapsindustrien med sin eksperitise og fiskere med tilstrekkelig erfaring i fellesskap vil nok løse disse vanskene.

Ofte er det store dyp og sterk strøm en har med å gjøre på feltene. Dette gir ofte problemer.

Forholdsvis store og tunge trålskovler forbedrer resultatet. Gir jevnere fiske.

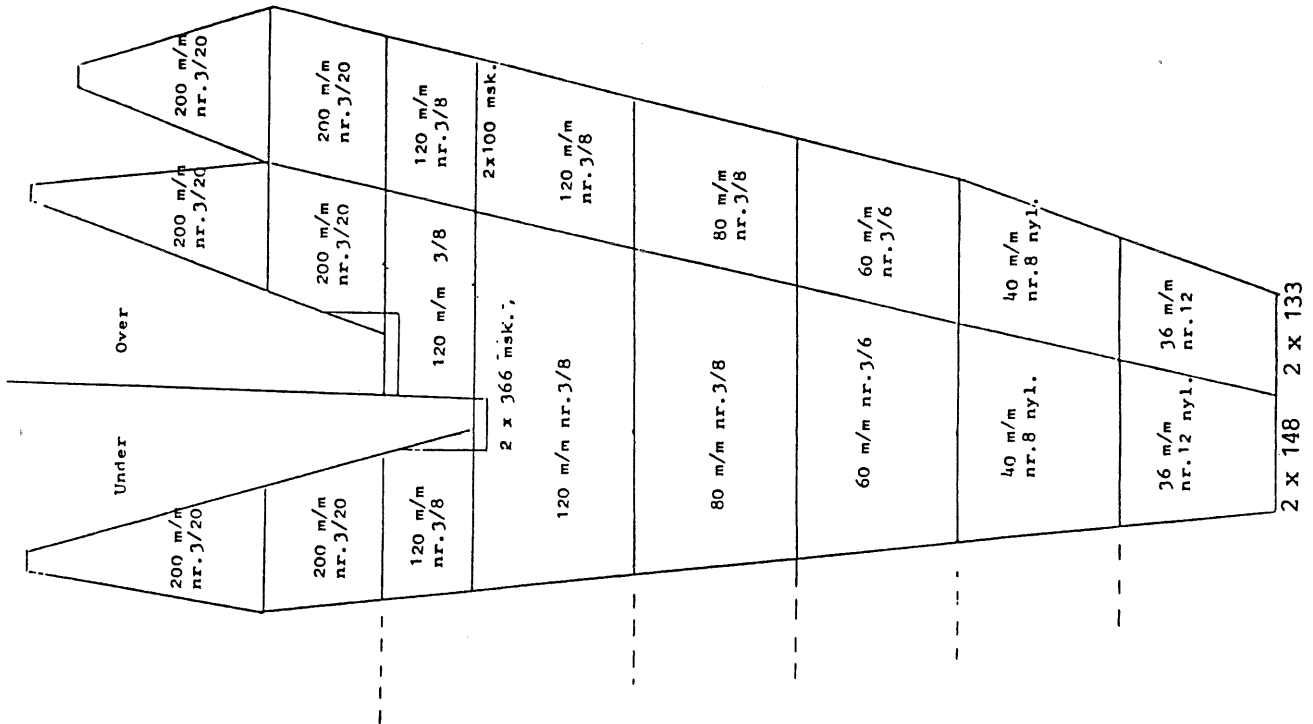
Trålskovlene brukt i forsøksperioden var egg/V-formet og en hadde ikke fastkjøring i leira. Det er mulig vekten kunne være litt mindre, da på grunn av den spesielt myke bunnen.

Trålforskene viser at uten registrering av fisk på ekkoloddet blir fangsten ubetydelig. Noe tidligere forsøk også bekreftet.

20/4-82 m/s "JAN ROGER" BUTTERTRÅL 932 MSK. x 120 M/M HELMSK. NR. 3/8
 POLYETYLENE (1400 MSK. x 80 M/M) 58 STK. 8" PLASTKULER.

Tabel 2.

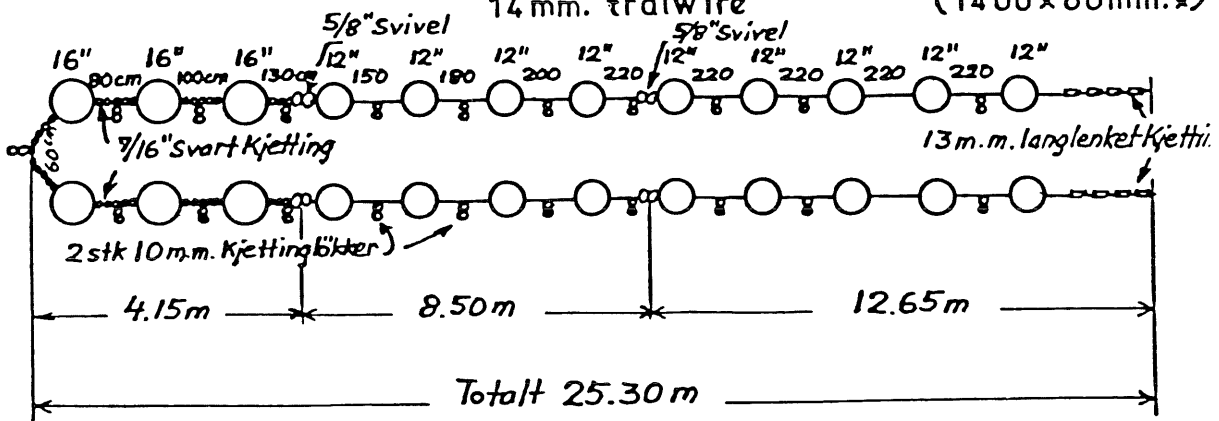

63,60 meter

BOBBINSLENKE FOR TRÅL med 932² x 120mm. polytelen

14mm. trålwire

(1400 x 80mm. Φ)

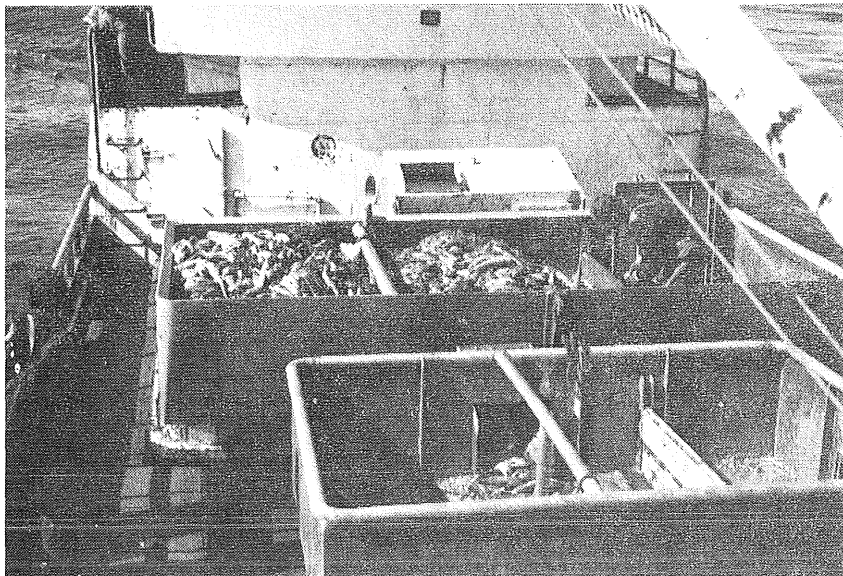
Industritrålere som vil fiske vassild til mat antas må gjøre visse forandringer på såvel dekk som fiskerom. For å lette arbeidet med fangstene bør eventuelle forandringer tenkes godt ut på forhånd. Fartøyet må nesten ha individuelt og skreddersydd arrangement.

Til kommersielt fiske bør fiskeposen være forsvarlig lett og maskestørrelsen slik at vassild-rest mest mulig blir silet ut. Større gjennomstrømming av sjøvann gir renere fangst.

Ytterligere opplysninger kan fåes i Fiskeridirektoratet.

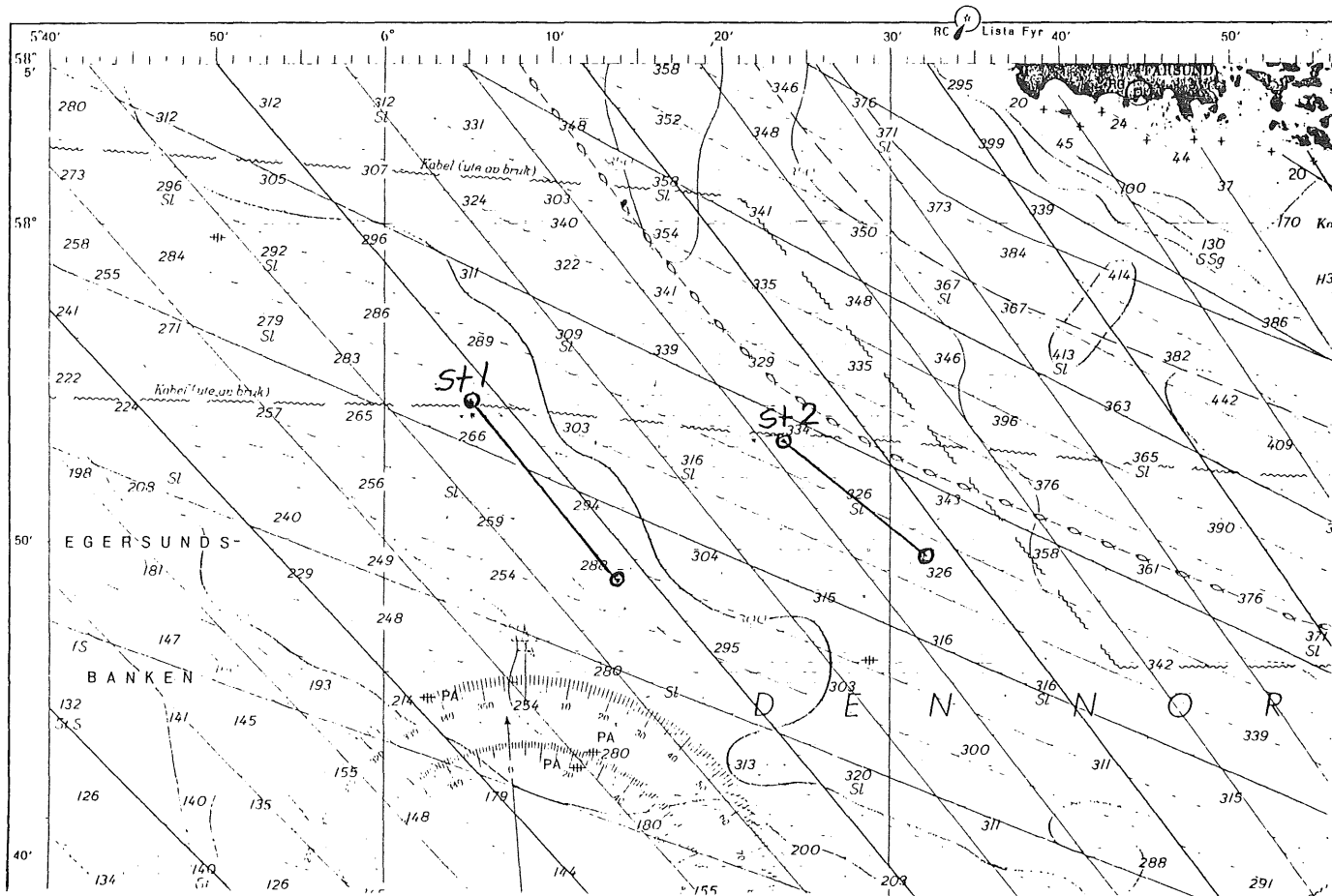
Litteratur:

Rapporter nr. 2 – 1981.

NORTH SEA FISHERIES

LD7) 5706

St.	Dato	Satt	Ca. geo-grafisk posisjon	Satt		Taueretning	Fangst		Hev opp		Fiskesort			Anmerking	
				Kjede	Posisjon		Dyp	Hev	Kjede	Posisjon	V	R	S		
1.	21.4	1500	N 5754	H 30.70	7 B	Taueretning forskjellig – (bunnen ofte ujevn) Da en forsøkte å holde jevn dybde	284	1700	7 B	H 30.40				Ingen registrering	
			O 0622	D 57.50						D 53.55					
2.	»	2140	N 5753	G 43.70	»		326	2350	»	G 42.80					Ingen registrering
			O 0622	D 61.00			D 59.20								
3.	22.4	0900	N 5741	F 45.00	»		370	1200	»	F 40.80	30	15	270		Ubetydelig fangst
			O 0725	D 68.00			F 69.40								
4.	»	1415	N 5748	F 32.00	»		500	1730	»	E 43.00	50	10	430		Litt registrering (reke)
			O 0752	E 57.00			E 67.50								
5.	24.4	0630	N 5754	E 33.00	»		510	0845	»	D 45.00	600	40	80		Fast—Revet trål i vrak
			O 0833	E/F			F 59.00								
6.	»	1015	N 5835	D 45.50	»		502	1415	»	E 34.60	590	30	60		God registrering
			O 0840	F 59.10		E 76.90									
7.	25.4	1340	N 5835	B 00.70	»	455	1625	»	D 03.10	700	40	80		God registrering	
			O 1013	C 43.20		C 40.85									
8.	26.4	0900	N 5835	B 11.00	»	335	I dette området lå 20–25 norske og svenske reketrålere	»						Fast – ingen fangst	
			O 1013	C 31.75		C 41.40									
9.	»	1300	N 5820	B 02.95	»	510	1530	10 B	A 69.20	120	10	36		Liten registrering	
			O 1002	C 36.40		D 37.00									
10.	»	1800	N 5818	C 44.80	»	443	2130	»		1860		30		God registrering	
			O 1002	A 65.00		A 65.00									
11.	27.4	1245	N 5811	C 45.30	»	436	1600	»	D 36.90	200	10	400		Liten registrering	
			O 0950	A 65.30		A 64.50									

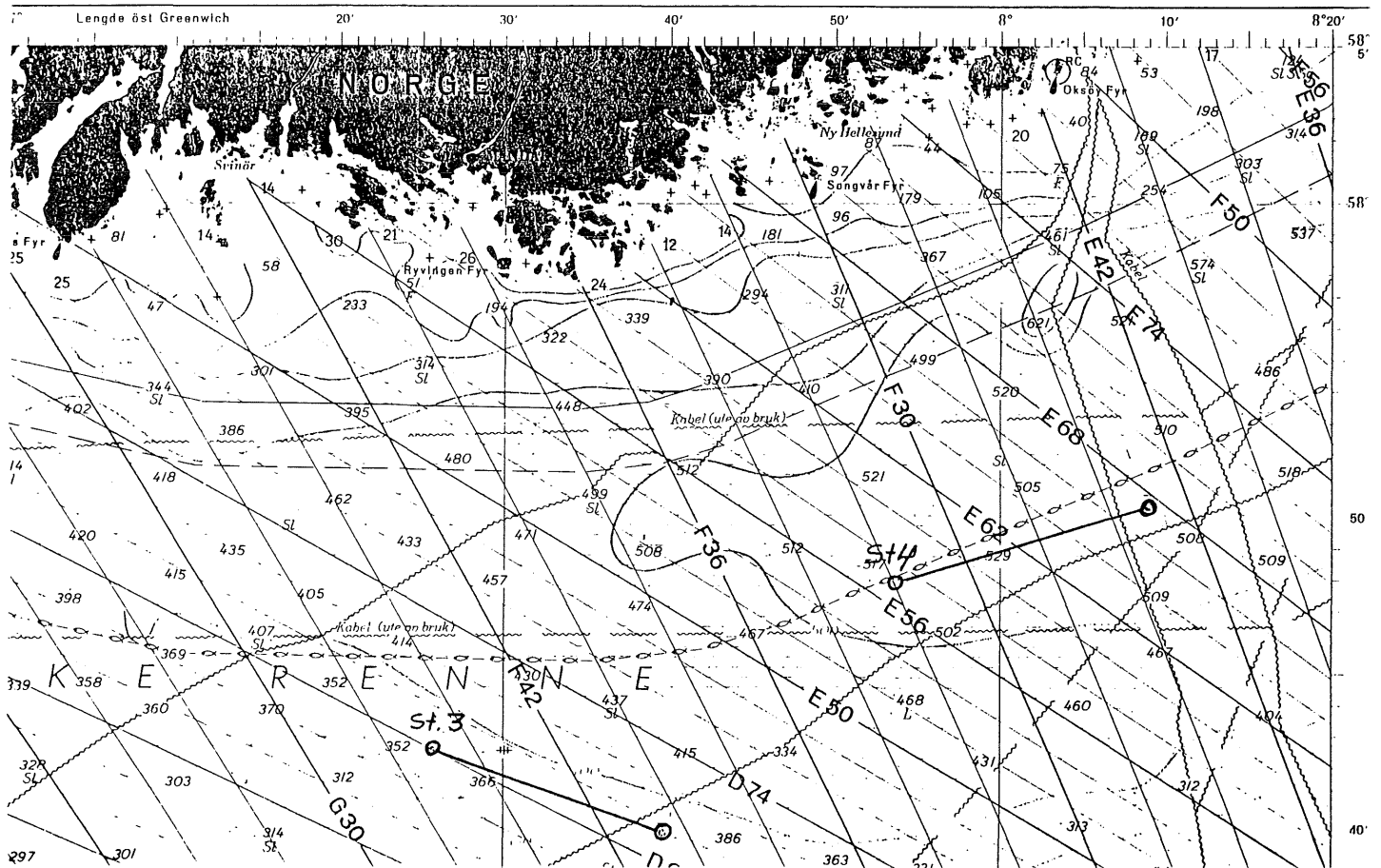
FISKESORT:

V = Vassild

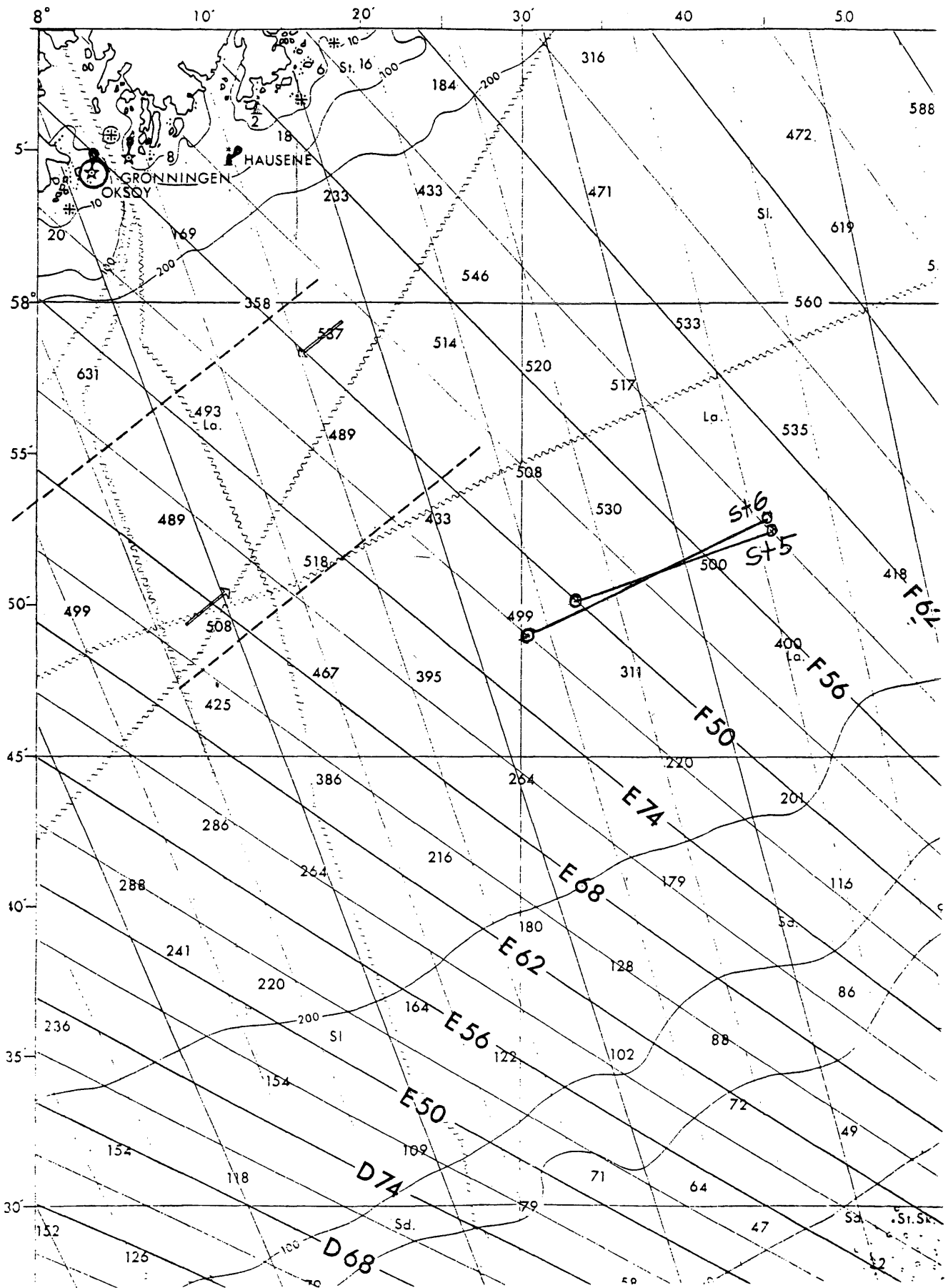
R = Reker

S = Skolest

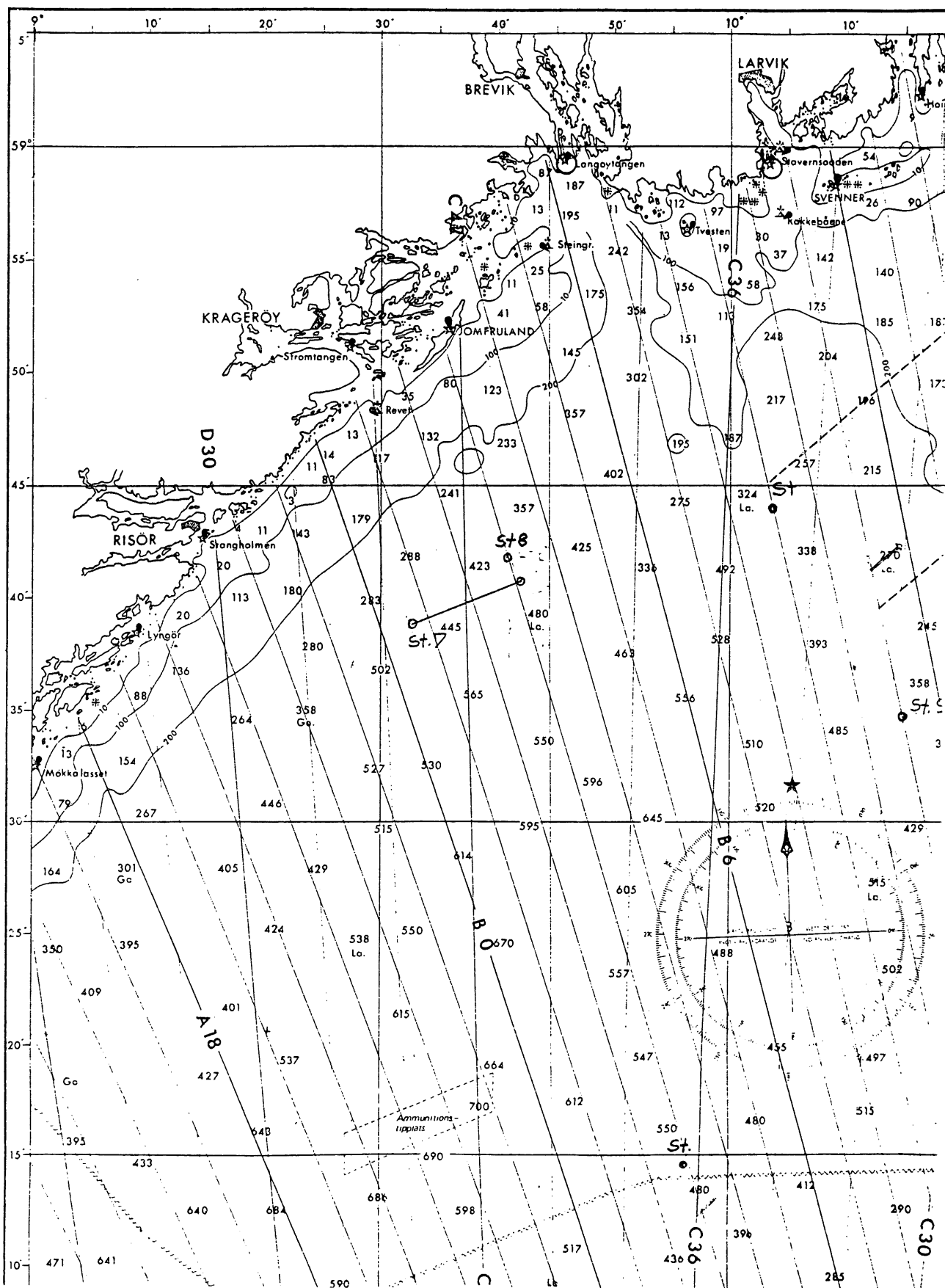
ES CHART L(D7) 5706

L(D7) 5708

L(D7)5809 NORDSJÖN FISKERIKORT

Rapport fra forsøksfiske etter vassild med garn i Suladjupet med M/S «Kvatro» ST-69-T

Av skipper Einar Arntsen

Med støtte fra Fiskeridirektoratet ble det kjøpt inn garn til forsøk etter vassild. Det ble kjøpt inn 20 stk. garn med tråddimensjon 0,40. 7 stk. var på 16 omfar og de øvrige på 17 og 18 omfar. Garna var 28 meter lang og 100 masker dyp. Gavitelna var 2×8 mm. ulstron. Synketelna besto av en part 10 mm terylene blyline og en part 6 mm spun polyester, og 1 stk. 1,7 kgs jernring. Fløyten var 5 stk. 6" ringer (dypvannsringer 700 meter).

Området på Suladjupet hvor forsøkene foregikk var Decca kjede 4E-MP, H 6 – 44,8 B. Garna ble satt på dyp mellom 265 og 275 favner.

Meningen var å blande disse garna i lenker med blålangegarn, men prøvde først vassildgarna aleine. Disse ble satt i innerkant av Suladjupet og fangstresultatet var meget bra. Av 19 garn, nattstått bruk, fikk vi 1900 kg vassild, stor fisk av god kvalitet.

Fisken var svært vanskelig å riste av garna, noe vi mener kommer av at tråddimensjon 0,40 er for tynn. Garna bør ikke være for småbeint. En har kommet fram til at best fiskelige garn er 16 omfar monofilgarn og tråddimensjon bør være 0,60–0,65.

Redskapen vil falle kostbar i anskaffelse da telnene må være kraftigere enn vanlig idet fisket foregår på djup inntil 250–300 favner, og tildels mye straum i sjøen.

Det bør ikke brukes mer enn 15 garn i hver lenke da vassilda har svært god flyteevne og garna vil lett flyte opp.

Når fangstene er gode vil den første halvdel av lenka bli tung å hive og når en da drar garna over rull, rundt skiva på spillet, vil det lett oppståskader på fangsten. Skadene kan raskt utgjøre inntil 10% av fangsten. Antar at ved bruk av hydraulisk rull eller kraftblokk vil mengden av skadd fisk reduseres betydelig.

Fiske etter vassild kan foregå store deler av året, men utover høsten fra august kan det lett oppstå vansker med straumforholdene og dårlig vær.

Prisen er ikke den beste ennå, men vil anta at man i framtida oppnår bedre pris for jevnt over stor fisk av god kvalitet.

Under vassildfisket, spesielt på sommeren, må en være utstyrt med kasser og is idet vassilda ikke bør ligge mer enn 2 timer på dekk før den blir nedkjølt.

Konklusjon:

Vassildfiske med garn bør kunne gi en lønnsom drift i framtida, både p.g.a. jevn størrelse og god kvalitet.

Beste redskap til dette formål ser ut til å være 16 omfar monofilgarn med tråddimensjon 0,60–0,65. Redskapen er imidlertid svært kostbar ved anskaffelse da fisket foregår på djup ned til 250–300 favn og telnene må være av kraftig dimensjon.

En antar at dette fisket kan foregå store deler av året, men absolutt beste sesong antas å være mars–juni, og kan da bli et alternativ til det etter hvert betydelige reduserte drivgarnfisket etter laks.

Det kan nevnes at jeg har bestilt garn med dimensjoner som antydnet foran og vil nå se hvordan disse fungerer.

Litteratur:

Rapporter Nr. 2-1981.

Rapport fra fiske etter utgytt lodde med M/S «Nordervon» fra 15/3 til 7/4 og fra 13/4 til 27/4 og med M/S «Polarbas» fra 13/4 til 25/4 1982

Av G. Sangolt

Innledning:

Det forhold at lodda dør etter gyting, tilsier at tilråding til kvote for vinterloddefisket settes til optimal beskatning, samtidig som en vil sikre tilfredsstillende gyting. Et fiske etter disse retningslinjer vil føre til at en del utgytt lodde ikke blir fisket, og det har blitt reist en del spørsmål i den forbindelse. Fiskebåtrederens forbund har ved flere anledninger fremmet krav om å få fiske på utgytt lodde, og antydnet at det kunne komme som tilleggskvote.

Det ble vist til erfaringer fra tidligere år med fritt fiske da enkelte fartøy,

særlig nord-norske, hadde opptil flere laster med utgytt lodde i slutten av sesongen. Enda sikrere data hadde en fra loddefisket på Grand Bank, Newfoundland. De viste at i 1973 og 1974 da forekomstene var gode og fisket foregikk med trål så utgjorde utgytt lodde ca. 1/4 av totalkvantumet. I 1975 da fisket stort sett foregikk med snurpenot, men fortsatt på gode forekomster, gikk prosenten ned, men i de følgende tre år med stadig minkende forekomster avtok også prosent utgytt lodde til 0 i 1978.

For å belyse forholdene for fiske

etter utgytt lodde på Finnmarkskysten i dagens situasjon ble det besluttet å sette i gang et prøvofiske.

Metode:

Det ble inngått avtale med m/s «Nordervon» om å begynne fisket fra 15. mars. Datoen var valgt i samråd med Havforskningsinstituttet som mente at gytinga ville være kommet i gang da. Havforskningsinstituttet hadde med folk som skulle ta prøve av lodda. Tøktet ble ledet av Fiskeridirektoratet, Kontoret for fiskeforsøk og båter, ved Gunnleiv Sangolt.

En la opp til utstrakt prøvefiske for å komme fram til felt med utgytt lodde, og når slike felt var konstatert skulle en gå over til kommersielt fiske.

En hadde god kontakt med loddeflåten som fortsatt var i arbeid, og med F/F «Johan Hjort» som drev loddeundersøkelser på gytefeltene. «Nordervon» var utstyrt med to snurpenøter, henholdsvis 50 og 60 fv. djup. Skipperen, Trygve Johannes Olsen, har god erfaring med fiske på utgytt lodde fra tiden før regulering ble innført.

Etter påske ble det i tillegg til «Nordervon» også inngått avtale med m/s «Polarbas». Det er en meget velutstyrt båt, som også hadde med loddetrål. Den ble ført av rederen, Karl Helmer Pettersen.

En tok sikte på å fiske sålenge som det var noenlunde driv-verdige forekomster av lodde.

Resultat:

Pr. 15.3. var loddefisket fortsatt i gang, «Johan Hjort» drev undersøkelser på gytefeltene, og det var således lett å orientere seg. Situasjonen var da den at gyting så vidt hadde begynt utafor Vest-Finnmark, mens det øst for Nordkapp ikke var tegn til gyting. Loddefisket foregikk på mange forskjellige felt fra Arnøy til Fiskerhalvøya. Det var ikke fiske i Varangerfjorden innafor Kiberg.

Etter dette ble det besluttet å begynne prøvefisket med «Nordervon» på de vestlige felt, og 17.3. ble første fangsten tatt på Loppahavet, 10 mil av Silda. Den viste 14% utgytt lodde, og indikerte at gytinga var godt i gang. Fangstdagbok fra «Nordervon» viser resultatet videre frametter, prosent utgytt lodde i fangstene, og forholdet mellom han- og hunlodde (faks- og sil-lodde).

«Nordervon» gjorde tre turer vest, henholdsvis til Malangsgrunnen, Torsvåg og Fugløya, og tre turer øst, til Makaur, Kjøllefjord og Sværholt. Dertil var den en tur til havs, over Hjelmsøybanken og Ingøydjupet. I denne perioden var loddeflåten fremdeles i arbeid, og en hadde således god oversikt over situasjonen. De første fangstene inneholdt fra 12 til 16% utgytt lodde, men i perioden 22. til 29.03 besto fangstene på kysten av rein gytelodde. Først 30.03. fikk en overveiende utgytt lodde, først på Arnøyhavet, og senere 05.04. ved Nordkapp.

Etter påske fra 13.04. ble forsøksfiske drevet med to fartøy «Nordervon»

og «Polarbas». 5–6 loddebåter fortsatte loddefisket etter påske. «Nordervon» fisket da utgytt lodde ved Hellnes, Silda, Auvær, Tarehalsen og ved Nordkapp. Bare ved Loppa var det noe gytelodde de første dagene etter påske, ellers var alt utgytt lodde. «Polarbas» tok full last 11 615 hl i 6 kast ved Auvær 14. og 15.04. (fangstdagbok). Etter lossing i Tromsø kom den ut igjen på samme felt 16.04. Der hadde «Nordervon» fått ca. 800 hl om formiddagen, men tiltross for intensiv leiting hele ettermiddagen av 2 fartøy ble det ikke funnet mere lodde ved Auvær.

«Polarbas» fortsatte da til Svensgrunnen, hvor det 2. og 3. påskedag var observert gode loddeforekomster. Men leiting både 17. og 18.04. i området vest av Senja ble uten resultat. 19.04. ble det undersøkt nordøstetter til Fugløy uten å finne lodde.

Et rykte som hadde versert siden påske gikk ut på at russerne fisket lodde på Tromsøflaket. 20.04 ble dette sjekket av «Polarbas» og det ble observert en flåte på rundt 30 russiske trålere i posisjon N 72° 10' Ø 18° 45' som fisket uer. Det ble registrert smålodde over en stor del av Tromsøflaket.

21.04. ble det registrert mindre forekomster av utgytt lodde flere steder på strekningen Tarehalsen–Hellnes, og det ble tatt 2 små fangster på 100 og 200 hl rein svartfaks. Det ble deretter undersøkt østetter langs kysten like til Bugøynes, langs Sør-Varanger, over Nordfargrunnen og vest igjen til Hellnes. På denne runden ble det bare registrert noen ubetydelige forekomster utfor Slettnes og ved Sværholt. Begge steder fløt daud lodde i overflaten. «Polarbas» sluttet av 25.04. mens «Nordervon» fisket et par dager til på de små forekomstene som sto på strekningen Tarehalsen–Hellnes.

Pr. 15.03. deltok ca. 40 snurpere og 100 trålere. I perioden fram til påske var deltakelsen raskt avtakende, og etter påske fortsatte bare 4 snurpere og 2 trålere. Oppfisket kvantum i perioden ble 460 000 hl i uke 11, 280 000 hl i uke 12, 190 000 hl i uke 13 og 50 000 hl i uke 14 (påske uka). Etter påske var det bare ubetydelig fiske, ca. 20 000 hl til sammen. Båtene som deltok sluttet av 20. og 21.04., tildels uten å ha fisket kvoten. Oppfisket mengde i forsøksperioden var nokså nær 1 mill. hl.

Forsøksperioden er viktigste tiden for rognproduksjon, og en stor del av snurpeflåten fisket for dette formål, og var således bare interessert i gyte-lodde.

Med forsøksfartøyene ble det fisket totalt 48 869 hl. De tok hele tiden sikte på å fiske utgytt lodde, og fikk det til slik at 40% av totalfangsten var utgytt.

Konklusjon:

Gytefelt: Erfaring fra forsøksfisket synes å vise at til de viktigste og sentrale gytefeltene kommer lodda inn i flere innsig. Disse feltene var i år på strekningen Loppa–Hellnes. På gytefeltene lenger vest, på Svensgrunnen og på Malangsgrunnen ved Auvær, var det bare ett gyteinnsig. Og sannsynligvis var det bare ett innsig på strekningen Arnøy–Torsvåg. Det samme syntes å være tilfelle øst for Hellnes, det vil si ved Sværholt, ved Slettnes/Omgang og ved Berlevåg. Lenger øst tror en ikke det foregikk gyting i år.

Gyteprosessen: Sjølve gytinga foregår ved at hunlodda tømmer seg for rogn nokså momentant, mens hanlodda gyter i småporsjoner, og således over lengre tid. I praksis viste dette seg ved at hunlodda enten var helt full av rogn eller utgytt, mens hanlodda i stor utstrekning var delvis utgytt.

Forholdet hun/han: I den aktuelle perioden er det derfor interessant å merke seg forholdet mellom hun og han, da dette også sier noe om hvor langt gyteprosessen er framskreden. Fangstdagboka illustrerer dette og viser at hunlodda dominerer i fangstene i gytetida, men avtar momentant etter gyting, slik at utgytt lodde vil bestå av 80–90% hanlodde (svartfaks). Det er videre verdt å merke seg at sjøl i slike fangster av svartfaks er det en relativ stor del som ikke er ferdig utgytt. Det ble sogar tatt prøve av daud svartfaks som fløt i overflaten, som viste at den ikke var helt utgytt. Det kan således være et relevant spørsmål om ikke innblandingsprosenten av hanlodde er et like godt kriterium som modningsgrad når det er snakk om fiske på utgytt lodde.

Tilgjengelighet: Forekomstene av utgytt lodde var driv-verdige umiddelbart etter gyting. Det viser resultatene fra Arnøy 30. og 31.03., ved Nordkapp 05.04., ved Hellnes 14.04., ved Auvær 14. og 15.04. og ved Silda 19.04. Men fangstene avtok raskt etter et par dager, til ingenting ved Auvær 16.04. og til småfangster på strekningen Loppa–Hellnes i tiden fra 20. til 26.04. da en sluttet av. I sistnevnte periode hadde en hyppige observasjoner av daud lodde som fløt i overflata på alle disse felt utfor Sværholt og Slettnes.

Den utgytte lodda gikk svært høgt i sjøen de første par dagene etter gytinga, og markert høgre enn gytelodda. En hadde således til en viss grad muligheter ved hjelp av instrumenter å se forskjell på gytelodde og utgytt lodde. Etter noen dager sto den utgytte lodda stadig djupere, og tildels like på botn, samtidig som forekomstene avtok. Fangsting på utgytt lodde foregikk på samme felt hvor gyting hadde foregått, og det så ikke ut til at den beveget seg noe særlig.

Oppsummering:

1. I perioden 15.03. til 30.03. var det ubetydelig innblanding av utgytt lodde i fangstene, tross for at prøvofisket foregikk på gytefelt hvor det beviselig var gyting. I denne perioden var det ikke grunnlag for å fiske på utgytt lodde.
2. Fra 30.03. til 17.04. gav prøvofisket til sammen 26 500 hl overveiende utgytt lodde, mens det kommersielle fisket samtidig var ca. 250 000 hl gytelodde. Fangstene av utgytt lodde var av driv-verdig størrelse, og ble tatt delvis på felt med bare utgytt lodde og delvis på felt hvor det også foregikk fiske på gytelodde.
3. Etter 17.04 var det ikke nemnende kommersielt fiske, men prøvofisket fram til 27.04. gav til sammen ca. 3 500 hl, alt overveiende svartfaks. Fangstene av utgytt lodde var overveiende små, og på grensen til å kunne kalles driv-verdige. Forsøket synes således å vise at:

Utgylt lodde FANGST DAGBOK «Nordervon» – «Polarbas»

Fangst St.nr.	Dato	Omr. Lok.	Posisjon Nord Øst	Fangst hl	% utgytt	% faks	Merknad
«Nordervon»							
01	17.3.	0411	70°30' 21°16'	3500	14	29	
02	22.3.	0425	71°09' 24°04'	50	16	33	
03	22.3.	0425	71°11' 24°22'	400	12	28	
04	22.3.	0426	71°10' 25°08'	2000	5	32	
05	23.3.	0313	71°05' 29°02'	3000	1	31	
06	25.3.	0403	70°13' 20°05'	2700	0	19	
07	26.3.	0425	71°03' 24°20'	400	1	30	
08	27.3.	0324	70°54' 26°28'	1200	0	37	
09	27.3.	0325	71°00' 27°00'	2000	1	24	
10	29.3.	0423	71°24' 22°30'	240	9	41	
11	30.3.	0403	70°23' 20°49'	400	62	83	1 sei
12	30.3.	0403	70°22' 20°42'	400	47	91	1 torsk
13	30.3.	0403	70°22' 20°43'	1000	55	91	
14	31.3.	0403	70°20' 20°27'	800	69	97	
15	31.3.	0403	70°21' 20°21'	100	77	77	1 torsk
16	2.4.	0425	70°07' 24°30'	3000	35		
17	3.4.	0426	71°09' 25°00'	2500	9	31	
18	5.4.	0425	71°08' 24°30'	800	15	59	
19	5.4.	0426	71°12' 25°40'	1200	51	77	
20	14.4.	0310	71°10' 26°02'	600	65	91	
21	14.4.	0310	71°13' 26°10'	1100	47	87	
22	14.4.	0310	71°11' 26°17'	600	43	90	
23	15.4.	0404	70°25' 21°49'	1500	7	48	Noen få sild
24	16.4.	0531	69°56' 18°00'	1000	53	78	En del sild, ca. 100 kg torsk
25	19.4.	0404	70°24' 21°47'	600	34	86	Litt sild
26	19.4.	0404	70°22' 21°38'	1300	20	80	Litt sild
27	19.4.	0404	70°22' 21°38'	100	30	83	
28	20.4.	0404	70°23' 21°39'				Rev nota
29	20.4.	0404	70°21' 21°38'	100	54	96	Noen sild
30	20.4.	0404	70°23' 21°38'	200	40	89	Noen sild
31	23.4.	0413	70°53' 23°25'	500	45	100	Noe sil (tobis) i maskene
32	24.4.	0413	70°52' 23°21'	400	53	99	Noe sil (tobis) i maskene
«Polarbas»							
01	14.4.	0530	69°54' 17°51'	2500	94	74	2 torsk, 1 sild
02	14.4.	0530	69°55' 17°51'	1200	93	79	1 torsk
03	14.4.	0530	69°55' 17°55'	2500	93	73	12 torsk
04	15.4.	0530	69°55' 17°54'	1000	93	94	5 torsk
05	15.4.	0530	69°54' 17°52'	3000	86	95	ca. 75 torsk
06	15.4.	0530	69°56' 18°00'	2000	87	57	ca. 40 torsk
07	21.4.	0413	71°00' 23°49'	100	72	96	1 torsk
08	21.4.	0426	71°10' 25°51'	200	78	97	1 rognkall

1. Gytinga må være langt framskreden før utgytt lodde er tilgjengelig for fangsting.
2. Gytinga, som totalt varer rundt en måned, foregår puljevis over hele

3. Fangst av utgytt lodde består av 80–90% svartfaks.

4. Svartfaks var tilgjengelig i brukbare forekomster i ca. 2 dager etter avsluttet gyting, og senere i lite driv-verdige forekomster i 1 til 2 uker på de sentrale gytefelt.

Rapport fra forsøksfiske etter akkar

Av skipper Oddbjørn Aas

Fangstene:

Det ble fisket i området Frøylandet og sørover, mest inne ved land, men også litt lengre ut.

Forsøksfisket med juksamaskin startet for min del i midten av november, med krabbefisket, fordi jeg ikke fikk tak i utstyr før, og varte til slutten av desember, da akkaren plutselig forsvant helt. Mot slutten av fisket forandret den farge mot kvit. Det var egentlig ventet at den skulle forsvinne før, men det at den ble så lenge kan kanskje skyldes høyere sjøtemperaturer enn vanlig for årstiden.

En av fiskerne prøvde med lys, og var den som fisket best. Fisket var dessuten best om morgenen og på kveldstid, og de største mengdene fantes ned til 20 favner.

Vi registrerte mye akkar på ekkoloddet utpå havet, men er ikke sikre på om det var selve akkaren, eller strømmen etter den, som vi registrerte.

Fisket var imidlertid litt seint på året da akkaren var noe tung, ca. 1 kg, og dessuten for løs i fisken.

Økonomi:

Med 1,65 kr. til fisker og en rimelig fangstmengde, skulle det være mulig å sikre et brukbart utkomme på dette fisket. Hvis fisket kommer i orden, med skikkelige mottaksforhold, vil det være et kjærkomment tilskudd til økonomien på ei tid på året da det ellers er liten aktivitet.

Redskaper:

Båten, en 22 fot dekket krysser i plast, ble utstyrt med 2 hjul som ekstrautstyr på juksamaskinene, 6 akkardregger på hver snika med 45 cm avstand.

Automatikken på juksamaskinene gjorde det problematisk i urolig vær. På vei opp på bølgetoppen ble belastningen på akkaren så stor at den ble slitt av («løs i fisken»). Når så båten gikk ned i bølgedalen, ble snøret så slakt at akkaren falt av. Det ville være en fordel å fiske på en roligere årstid.

Den store interessen blant fiskerne kan bl.a. skyldes at det ble utdelt

akkardregger fra Fiskerirettlederkontoret på Frøya, da det var svært vanskelig å få tak i disse andre steder.

Levering:

Vi fikk levert fangstene til Nordskagfisk A/L her på Frøya, og fikk betalt kr. 1,65 pr. kilo.

Oppsummering:

Tiltaket anses å være positivt for næringa, og det er av stor betydning å fortsette forsøksfisket.

Interessen for dette fisket er svært stor, så det bør også utvides. Dessuten må mottaksforholdene på land forbedres.

Det ser ut til at det er mye akkar i sjøen, uten at det er mulig å angi noe kvantum. Det er tredje året slike mengder har forekommet, og bestanden ser ut til å være økende.

Akkaren går nå hovedsakelig til agn, men denne fine blekkspruten egner seg godt til konsum, og det bør satses mer på dette for å utnytte denne ressursen.

Forsøksfiske etter akkar

Kommentarer fra fiskerirettderen på Sistranda

Fiskerikontoret fikk 100 akkardregger til disposisjon, som ble utdelt til en del av fiskerne som var interesserte i å delta i forsøksfisket. De fleste benyttet handsnøre, men to fikk montert ekstrautstyr på juksamaskinene sine: Oddbjørn Aas, ST-123-F, 7276 Gurvikdal og Hilmar Hilmarsen, ST-106-F, 7280 Sula.

Hilmar Hilmarsen var dessverre en del syk i høst, slik at han kom seg lite på sjøen. Derfor foreligger kun en rapport fra Oddbjørn Aas. Hilmarsen har imidlertid sagt seg interessert i å delta i årets forsøksfiske.

Det ble hovedsakelig fisket i området utenfor Nordskaget på vestsiden av Frøya, noe som var ganske naturlig, da det stort sett bare var Nordskagfisk A/L som var interessert i å ta imot akkaren.

Nordskagfisk A/L mottok ca. 40 tonn, hvorav størsteparten gikk til Sunnmøre Fiskeindustri. I tillegg mottok Frøya Fiskeindustri et ubetydelig kvantum. Både Nordskagfisk og Frøya Fiskeindustri har sagt seg villig til å ta imot akkar ved årets forsøksfiske.

Oddbjørn Aas nevnte i sin rapport at akkaren var for løs i fisken, og at det var for seint på året. Det kunne derfor være fordelaktig med et tidligere fiske. Akkaren ser ut til å være fastest ved innsiget på forsommeren. Den er dog mindre på størrelsen, så et kompromiss mellom disse to ytterpunktene er kanskje å foretrekke. Tidligere på året er jo været dessuten bedre, noe som ville kunne lette fisket, jfr. Oddbjørn Aas's rapport om «Redskaper».

En annen sak er at akkarfiske på den årstida som til nå har vært brukt, faller på ei tid på året da det ellers er liten aktivitet, noe som gir et velkomment tilskudd til økonomien.

Interessen blant fiskerne var stor, og det er jo lovende. Noen fikk foruten akkardregger med seg et hefte med oppskrifter på akkar. De prøvde noen av dem, og syntes det var spennende mat.

Det ble i vinter holdt lineegnekurs hvor akkar ble forsøkt, og interessen for kurset var stor. Deltakerne fikk

Det ble i vinter holdt lineegnekurs hvor akkar ble forsøkt, og interessen for kurset var stor. Deltakerne fikk dess-

Hvis akkaren skal være kvalitetsmessig tilfredsstillende for konsumentbruk, må behandlingen forbedres, helt fra den kommer ombord i båten, og like til lagring/behandling. Derfor behøves det her mer informasjon, og da helst i lettere tilegnelig form enn en samling forskrifter, f.eks. i form av en brosjyre e.l.

Forsøksfisket etter akkar er et positivt tiltak for næringa, særlig med bakgrunn i at andre ressurser i havet er i ferd med å bli begrensede. Med en pris på kr. 1,65/kg til fisker, skulle det med en brukbar fangstmengde være mulig å oppnå en rimelig fortjeneste. Dette kan tilskrives at driftsutgiftene var små i forhold til inntektene. Derfor er det av betydning at forsøksfisket fortsettes, og gjerne utvides, også med henblikk på kommersiell utnyttelse til konsum.

Rapport fra forsøksfiske etter tobis m/s «Mostein R-370-K

Av skipper Tor E. Torsen

14. mars 1982. Går fra Åkrehamn kl. 19.00 og kurser mot Vikingbank for å starte leting på disse feltene.

Ankommer feltet 15. mars kl. 06.30. Dårlig vær – stiv kuling – ligger på været. Kl. 13.00, setter ut for å prøve. Hiver kl. 18.00 under dårlig vær, fangst 15 hl. tobis. Dette halet var sør av «Buketten». Ligger på været til neste dag.

16. mars kl. 07.40. Setter trålen under dårlige værforhold. Hiver kl. 10.30. Har slitt av slepekjettingen, ingen fangst. 17. mars. Setter trålen kl. 09.00 på sørøstre felt, vinden tåler av. Hiver kl. 15.00, 100 hl. tobis og ca. 45 kasser sei. Registrerer en del tobis midt på dagen, men den står nær bunnen. Går lengre vest for å prøve nordvestre felt.

18. mars kl. 07.40. Setter ut trålen, været er fint. Hiver kl. 12.00, ingen tobis, 10 hl. små hyse. Går lenger sørøst for å prøve et annet felt. Setter kl. 14.00 og hiver kl. 18.00, ingen tobis men 10 hl hyse. Går så til nordøstre

feltet for å prøve neste dag. 19. mars, setter kl. 07.15, været er fint. En del tobis å registrere. Hiver kl. 12.00, 100 hl., men noten er revet. Går til lands.

6 båter er kommet til det midterste feltet. De er på et lite område sør av «Buketten». Vårt syn på fiske er at her er en del tobis på de østre feltene. På vestre felt er der bare hyse.

Den 20. mars lossers vi 220 hl. og gjør båten klar for neste tur. Den 21. mars kl. 19.00 går vi fra Åkrehamn på tur til Engelsk Klondyke.

22. mars. Leter med ekkolodd. Setter kl. 08.00 et stykke østpå. En del registrering, hiver kl. 13.00, 30 hl., sund not. Været er fint. Skifter not og er klar kl. 16.00, legger oss i ro til neste dag.

23. mars. Setter kl. 07.30, hiver kl. 12.00, 200 hl. Setter kl. 13.30, hiver kl. 17.30, 150 hl.

Har kontakt med andre båter for å gi de opplysningene vi har. 24. mars. Drar 2 hal på samme felt, fangst på 1. hal 450 hl., neste hal 200 hl.

25. mars, 2 trålhal, 1. hal 250 hl, neste hal 150 hl. I dag er det kommet 6 båter til. Vi går til lands for å losse. 26. mars lossers 1501 hl. tobis. Vi får noten reparert og gjør klar til ny tur.

Kl. 22.00. Går ut kursen til nordre felt.

27. mars kl. 07.00. Været fint. Vi drar 3 trålhal med fangster fra 100 hl. til 300 hl. Rapporterer til båtene som er ute.

28. mars. Drar 3 trålhal som tilsammen gir en fangst på 1.000 hl. Går så til lands for å losse.

29. mars. Lossers 1.750 hl.

Forsøkene ble avsluttet den 28. mars og vi gav siste melding til Bergen den 29. mars.

Konklusjon:

Vi betrakter forsøksfisket som vellykket. Under forsøket var vi stadig i kontakt med den øvrige flåten og meddelte de erfaringene vi oppnådde. Dette ga igjen godt utbytte til flåten.

Rapport fra kolmuleundersøkelser med F/F «Michael Sars» vest av De Britiske øyer og Irland i tidsrommet 15.03.–01.04. 1982

Av Vermund Dahl

Innledning:

Programmet gikk ut på leitetjeneste for kolmuletrålerne, foreta akustiske mengdemålinger av kolmuleforekomstene. Prøvetaking av kolmule og temperaturmålinger.

Personell:

V. Dahl, A. Romslo, J.H. Nilsen og K. Hansen.

Oversikt og resultater:

Båten gikk fra Bergen den 9.3. kl. 17.00. Værmeldingen var SSO kuling til full storm. På grunn av meget dårlig vær stoppet en 1 døgn under kysten. På overfarten vekslet været mellom liten kuling til full storm.

Den 13.03. kl. 08.00 var en i Pentland og fortsatte vestover. Vinden økte igjen til sterk kuling med stormbyger; gikk sørøver på innsiden av Hebridene.

Den 15.03. gikk en ut ved Barra Hd. og satte kurs for eggakanten på N 56° 30' W 09° 00'. Sjøtemperaturen på eggakanten var 9°. Fra denne posisjon krysset en eggakanten sørvestover til en den 18.03. var i posisjon N 52° 25' W 14° 35'. Her sluttet registreringene.

Været skiftet mellom bris, liten og sterk kuling. I området ved Porcupine Bank var sjøtemperaturen 10°. Frem til den 20.03. ble det fra N 55° til N 52° 30' langs eggakanten utført 6 tråltrekk for å kontrollere sammensetningen og gytetadiet på kolmulen.

Kolmulen var i det vesentlige i stadium 3 til 5. Ungkolmule som en fikk med bunntrål var for det meste i stadium 1 til 4.

Registreringene var best i områdene langs eggakanten mellom 500 m og 600 m dybde, fra N 52° 30' mellom 14° og 15° vest. Mellom 13° og 14° var det svært lite registrering. Mellom 10° og 13° vest var det lokalt brukbare registreringer. Siden kolmulen manglet en del fram til gyting, lette en nordover etter at en hadde fått en god oversikt. Leitforholdene var fremdeles meget dårlige som følge av dårlig vær.

Fra vest til Barra Hd. til NV av St. Kilda var det bare sporadiske forekomster av kolmule. Fra N 58° til N 59° var det flekkvis brukbare registreringer. De norske trålerne holdt til i dette området. Kolmulen var svært vanskelig

å berge, den sank kort tid etter opphiving og flere av båtene fikk problemer med å berge fangstene.

Gytetadium i dette nordlige området var den 21.03. i stadium 2 til 4.

Den 23.03. var «Michael Sars» inne i Stornoway og bunkret. Været var stiv til sterk SV kuling.

Den 26.03. var en i området øst av Porcupine Bank. Tråltrekk i dette området viste i det vesentlige ung kolmule. På vestsiden av banken var det vesentlig gytende og utgytt kolmule. Båtene begynte fangsten på vestsiden av Porcupinebank om kvelden den 25.03.

Siden kolmulen var begynt å gyte og for en stor del utgytt, fløt den og båtene kunne ta store tråltrekk.

Registreringene hadde i løpet av 1 uke bedret seg betraktelig og i enkelte områder langs eggakanten fra N 53°–N 55° mellom 10° og 15° vest tildels meget gode. Prøvetrekkene viste i det vesentlige utgytt kolmule. De norske trålerne fangstet godt, vesentlig fra N 54° til N 53° mellom 13° og 14° vest.

Fra dette området undersøkte en

igjen nordover. Det var fremdeles ikke brukbare forekomster mellom N 56° 30' og N 58° 30'.

En del gode registreringer fra N 58° 45' til N 59°, langs dybdekotene fra 450 m til 550 m. Fra N 59° til N 60° en del brukbare registreringer i enkelte områder.

Kolmulen i dette området var den 30.03. i stadium 4 og 5.

En viser for øvrig til kartskissene, som viser kursen og tråltrekk.

Tabell I viser gytetadium på kolmulen i de forskjellige tråltrekk med dato og posisjoner.

Tabell II viser gjennomsnittlige integratorverdier på 5 n mil i tidsrommet 26.03. til 31.03. Kryssningen langs eggakanten foregikk slik at en i ytterpunktene særlig mot dypet, kom integratorverdiene i 0 verdi.

Toktet ble avsluttet ved ankomst til Bergen den 02.04.

Litteratur:

Rapporter Nr. 2-1981.

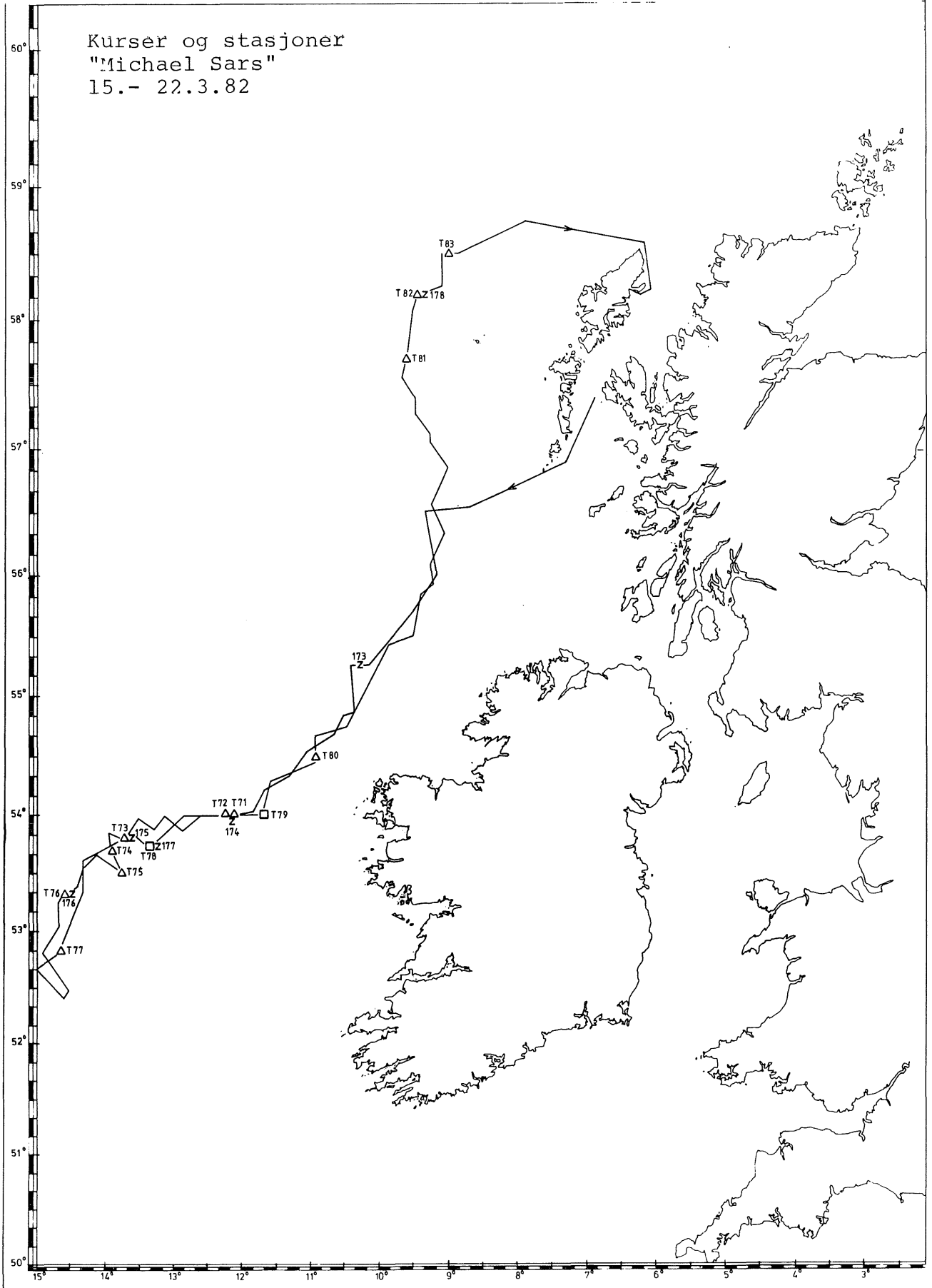
Tabell I Gytetadium på kolmuleprøvene

Dato mars	Posisjoner	Dybde i m.	Gytetadium %							Tråltype Anm.	
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.		
17	N 53°59' W12°06'	375				37	63				P
17	N 53°48' W13°42'	410	4	8	58	19	11				»
18	N 53°18' W14°32'	430			2	58	27	7	6		»
19	N 53°45' W13°23'	265	15	85							B Ungfisk (1 år)
20	N 53°48' W11°42'	324	4	19	35	29	13	10			»
20	N 54°31' W10°55'	426				56	44				P
21	N 57°42' W09°35'	400		23	15	62					»
21	N 58°11' W09°26'	360				13	87				»
26	N 53°16' W12°14'	314		23	52	10	4	2	9		B Ungfisk
26	N 52°16' W14°33'	350		2	7	2	0	4	85		P
27	N 53°25' W14°20'	460				4	6	15	75		»
27	N 53°46' W13°46'	430				10			90		»
29	N 57°36' W09°30'	355		46	13	8	17	2	14		B Ungfisk
30	N 58°57' W07°33'	425		2		77	19	2			P
30	N 59°12' W07°10'	460				79	19	2			»

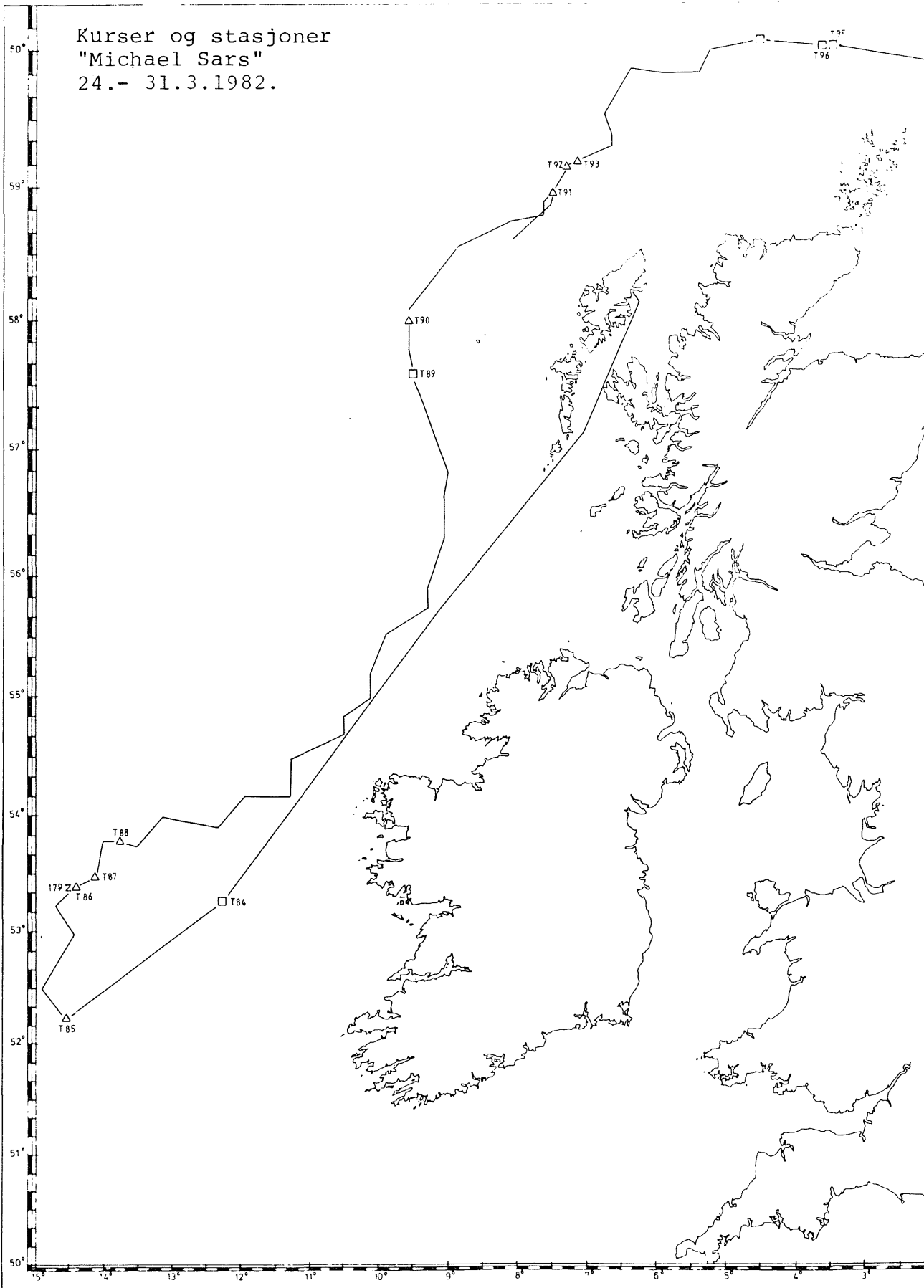
Tabell II Gjennomsnittlige integratorverdier pr. 5 n mil langs eggakanten fra N 52°–N 60° i tidsrommet 26.03.–31.03. 1982

Bredde	Integratorall
N 52°–53°	3.100
N 53°–54°	8.140
N 54°–55°	10.700
N 55°–56°	3.900
N 56°–57°	800
N 57°–58°	660
N 58°–59°	3.900
N 59°–60°	3.200

Kursrør og stasjoner
"Michael Sars"
15.- 22.3.82

Kurser og stasjoner
"Michael Sars"
24.- 31.3.1982.

Rapport frå leitetokt etter havbrisling i Nordsjøen 9.–17.1 1982 med m/s «Birkeland» og m/s «Seviking»

Av A. Troland

Toktet vart gjennomført med to ringnotsnurparar m/s «Birkeland» og m/s «Seviking».

M/s «Birkeland» gjekk frå Storebø, lørdag 09.01., og starta leitinga søndag 10.01., kl. 08.00.

Då det ikkje låg føre noko leiteprogram frå Fiskeridirektoratet var ein samd om å undersøkje området i den sørlige del av Nordsjøen.

Kl. 08.00, pos. N 56°21' E 03°08' leiter sørover langs 03° øst, går over Hospital-bank til Silver Pit. Kl. 20.00 pos. N 54°10' E 02°45' ingen registreringer. Fra pos. N 54°10' E 02°45'. Leiter østover mot pos. N 54°05' E 03°35'.

Cleaver-bank:

Det vart registrert ein del spredde sonar og ekkoloddkontakter i pos. N 54°05' E 03°35', Cleaver-bank 11.01. Leiter vidare sørover til pos. N 53°31' E 03°10'. Gjort 1 kast ca. 500 hl. med brisling. Kl. 07.00 ein del bra slørkontakter og sjå i pos. N 53°31' E 03°10'.

Mandag 11.01. Gjort 3 kast om dagen i samme pos. ca. 4.500 hl. til sammen. Bra og sjå på eit begrensa område. Går til lands for levering av fangst.

Torsdag 14.01. kl. 05.00 begynte leiting i pos. N 56°42' E 05°30'. Leiter sørover langs 05° øst. Kl. 20.00 pos. N 54°11' E 04°40' ingen registrering, leiter vidare SW over mot Vlieland-grund og New-Zealand-grund, ingen registrering.

Fredag 15.01. kl. 01.00, pos. N 53°37' E 04°09', leiter vidare østover til pos. N 53°27' E 03°02', ein del tynt slør og sjå i pos. N 53°27' E 03°02'. Leiter vidare sørover til pos. N 53°12' E 02°52' ingen registrering.

Kl. 22.00. Gjort 1 kast ca. 1.700 hl. brisling i pos. N 53°49' E 03°03', ein god del med kontakter og sjå i dette området.

Laurdag 16.01. Gjort 3 kast om natten ca. 2.700 hl. til sammen i pos. N 53°49' E 03°02'. Leiter vidare nordover ingen registrering, går til lands for levering av fangst.

Laurdag 16.01.1982, avslutter leitetoktet. Været under heile toktet var svært godt, med skiftande bris og klarvær. M/s «Birkeland» forsøkte å få radiokontakt med m/s «Johan-Hjort» på 2346–2182 under toktet.

M/s «Seviking»

Laurdag 9. januar 1982

Kl. 0000 Gjekk fra Eggebønes på leiting etter brisling.

Kl. 2250 Gjekk ut ved Geitungen fyr. Styrer R. K. 195°.

Sundag 10. januar

Kl. 1200 Begynte å leite i pos. N.br. 56°50' Ø. Igd 04°13'. Leite vidare sør og vestover. Ingen registrering.

Mandag 11. januar

Kl. 0400 Pos. Nbr. 54°50' Ø Igd 03°10'. Ingen registrering. Leite sørover langs Ø 03°00'.

Kl. 1330 Gjorde 1 kast i pos. Nbr. 53°30' Ø Igd. 03°06'. Fangst ca. 3000 hl.

Kl. 1700 1 kast i samme pos. Fangst ca. 1000 hl. Kryssa og leitte i forskjellige kurser utover kvelden, men ingenting å finne igjen.

Tysdag 12. januar

Kl. 0200 Nokre tynne slørflekke i sjå i pos. Nbr. 53°35' Ø 03°15'. Gjorde 1 kast i pos. N53°33' Ø Igd. 03°10'.

Fangst ca. 1000 hl. (Full kvote). Gjekk til lands for levering, kurser for Egersund.

Onsdag 13. januar

Kl. 0730 Gjekk med asdic heile vegen ifra siste fangstposisjon og nordvestover til pos. N 56°09' Ø 04°22'. Ingen registrering av brisling i denne kursretning.

Kl. 1540 Kom til Egersund for levering.

Torsdag 14. januar

Kl. 0400 Ferdig å losse, hadde 4882 hl. Gjekk fra Egersund.

Kl. 1220 Leite fra pos. N 57°18' Ø 05°21', sørover til pos. N 56°12' Ø 04°26'. Inga registrering. Leite sørover langs Ø 04°00'.

Fredag 15. januar

I pos. N 54°00' Ø 03°30'. Ingen registrering av brisling. Leite vestover i denne pos.

Kl. 1100 Kasta 5 kast i pos. Nbr. 53°48' Ø Igd. 03°07'.

Kl. 2100 Fangst ca. 2500 hl. Leite vidare på Nord seinare Vest. Fortsette vestover til Silver Pit og Skate Hola. Ingenting å sjå

Laurdag 16. januar

Kl. 0400 Pos. N 54°00. Ø 01°30'. Fortsette vidare i sørlig retning.

Kl. 1000 Gjorde 1 kast i pos. N 53°23' Ø 02°15'. Fangst ca. 1000 hl.

Kl. 1200 2 kast i pos. N 53°24'. Ø 02°40'.

Kl. 1800 Fangst ca. 500 hl. tilsammen. Reiv nota noke siste kastet. Nokre småkast i forskjellige posisjoner i eit område på ca. 30 mil. Ein del notskade på enkelte båter. Fint vær.

Sundag 17. januar

I fra siste posisjon fortsette vi å leite nordover til N 54°00' Ø 03°00'. Ingen registrering. Leite sørover i forskjellige retninger.

Kl. 0500 Gjorde 1 kast i pos. N 53°48'. Ø 03°46'. Fangst ca. 300 hl. Nokre gode fangster i pos. N 53°50'. Ø 03°05'. Leite på N.Ø.

Kl. 1200 Gjorde 1 kast, men reiv sund nota i botn i pos. N 53°48'. Ø 03°09'.

Kl. 1315 Begynte å gå mot land, kurser for Egersund. Fint vær. Gjekk med astic ifra siste pos.

Mandag 18. januar

Kl. 0200 Pos. N 56°10'. Ø 04°05'. Ingen astickontakter på denne strekningen.

Kl. 1500 Kom til Egersund for levering.

Avslutter leitetoktet, går på lodd.

Rapport om kartlegging av snurrevadfiske i Finnmark

Innledning:

Det har i den senere tid vært en stadig økende debatt om snurrevadfisket. Ulike synspunkter på dette fisket ble lagt fram under Fylkestingets behandling av fiskeriavsnittet i Fylkesplanmeldingen på junimøtet i Kirkenes. Videre er det fra enkelte fiskarlag kommet forslag til «Rådgivende utvalg for lokale reguleringer» om reguleringer av snurrevadfisket.

For å skaffe en faglig basis for uttalelser i forbindelse med snurrevadfisket i Finnmark, har Fiskerisjefen sett det nødvendig med en kartlegging av dette fisket.

Fiskerirettlederne har skaffet data over hjemmeflåtens antall og størrelse, samt fiskefelt, fangstdata og bemanning. Når det gjelder fremmedflåten har det vist seg mere vanskelig å få pålitelige data.

Havforskningsinstituttet har nå vært i arbeid med kartlegging av utbredelse og adferd hos torsk i fjordene. De data som foreligger hittil bekrefter at gytebestanden i fjordene består av opptil 80–90% kysttorsk. Undersøkelser viser også at kysttorsken vandrer lite i forhold til den norsk-arktiske torsken.

For å få bedre grunnlag til å vurdere snurrevadfiskets betydning, både i relasjon til det totale kvantum som landes i fylket, og til andre bruksarter i torskfiskerierne, er det lagt fram tilgjengelig statistikk for 1980.

Iflg. statistikk fra Fiskeridirektoratet ble det i 1980 ilandbrakt i Finnmark 535.168 tonn (rundvekt) til en førstehåndsverdi av kr. 709.401.000.

Kvantum og verdi fordeler seg slik:

	Tonn	Verdi 1000 kr
Torskfisker + flatfisker	153.538	435.040
Sild og lodde	366.468	171.115
Reker	15.162	102.886
	535.168	709.041

Tabell 1:

Totalt kvantum av torskfisker samt flatfisker fordelt kvartalsvis på redskap. Videre viser tabellen ilandbrakt kvantum fordelt på fylkets egen flåte og fremmed flåten.

Redskap	1. kvart.	2. kvart.	3. kvart.	4. kvart.	Tot.	Hj. flåte	%	Fr. flåte	%
Garn	12.351	5.271	1.055	1.382	20.059	17.683	88	2.376	12
Line	4.730	4.167	13.411	9.812	32.120	18.133	56	13.987	44
Juksa	2.551	16.519	7.734	1.366	28.170	16.027	57	12.143	43
Not	70	2.402	15.147	1.216	18.835	—	—	—	—
Trål	18.061	8.456	3.897	6.140	36.554	—	—	—	—
Snurrev.	808	8.527	4.753	2.271	16.359	8.749	53	7.610	47
Andre	83	301	936	121	1.441	1.441	100	—	0
Totalt	38.654	45.643	46.933	22.308	153.538	62.033		36.116	

I kvantumet fanget med not og trål inngår også andre fiskeslag enn torskfisker og flatfisker. Dette gjør det umulig å få fram fordeling på egen- og fremmedflåten. For øvrig fremgår at fremmedflåten brakte i land 47% snurrevadfisk, 43% juksa-, 44% line- og 12% garnfisk.

I 1980 deltok 1.752 fartøyer i fiske fra Finnmark. Disse bragte i land 142.220 tonn (rundvekt) til en verdi av vel 360

mill. kr. som er 26,6% av totalkvantum og 50,8% av verdi.

Fartøygruppen 5–9,9 m utgjør vel 67% av den totale flåte fra fylket som var i drift i 1980. Denne hadde en gj.sn. fangst pr. båt på vel 12 tonn.

Fartøyer i størrelsen 10–12 m brakte i land 83% av snurrevadvantumet.

Snurrevad

Betydning og utvikling

I Finnmark drives snurrevadfiske med få unntak kun som sesongfiske. Hovedsaklig kombineres snurrevad med garn og line eller not. I 1980 utgjorde totalkvantum av snurrevad fanget fisk ca. 11% av hele det ilandførte kvantum av torskfisker og flatfisker tilsammen. Iflg. Fiskerisjefens årsmelding var andel av snurrevadfisk i 1979 6,4%, og for 1977 var tallet 7,8%.

P.g.a. manglende statistikk er det vanskelig å forstå utviklingen i denne driftsformen. Ut fra landbrakt kvantum tyder det på at snurrevaden har øket sin andel, tross nedgang i fylkets totalkvantum.

Tabell 2:

Fiskeflåtens størrelsesfordeling og de enkelte grupperes andel av kvantum og verdi:

Lengde	Antall	Totalt tonn	Utbet. 1000 kr
0.0– 4.9 m	59	693	699
5.0– 9.9 m	1.176	14.414	43.656
10.0–14.9 m	316	21.458	63.227
15.0–19.9 m	109	20.782	63.061
20.0–24.9 m	35	14.298	34.601
25.0–29.9 m	12	2.781	15.736
30.0–34.9 m	12	13.971	16.938
35.0–39.9 m	5	7.267	10.461
40.0–44.9 m	5	4.085	11.169
45.0–49.9 m	20	22.113	64.106
50.0 og over	3	6.584	3.625
uoppgitt	—	8.773	32.790
anonymisert	—	—	—
Totalt:	1.752	142.220	360.068

Figuren viser forholdet mellom de totale landinger og andel av snurrevad-fisk. Tallene er rundvekt 1980.

- 1) Totalkvantum torskefisker og flatfisker levert i Finnmark (rundvekt).
- 2) Totalkvantum snurrevad fisk levert i Finnmark (rundvekt).

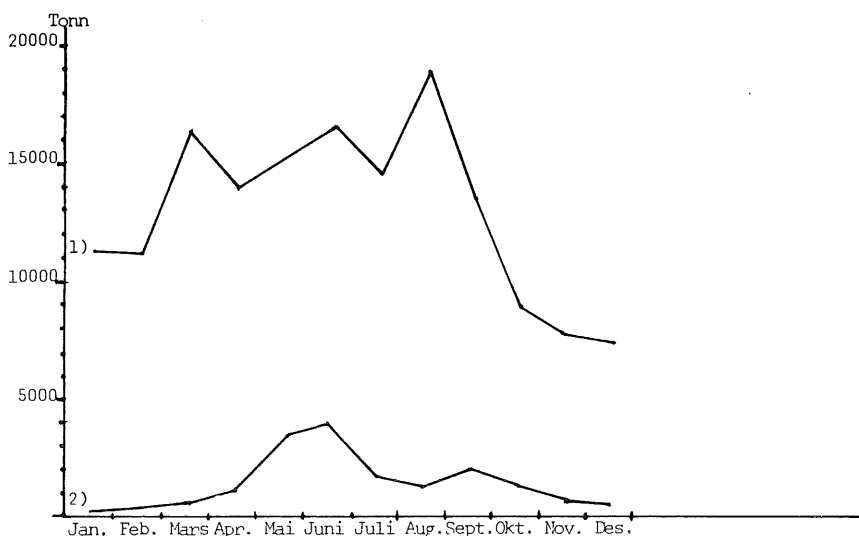
Som det fremgår av figuren er det i 2. og 3. kvartal at det bringes i land mest snurrevad fisk.

De registreringer som er gjort i kommunen viser at det i kystområder er økende interesse for snurrevaddrift, mens det motsatte er tilfelle i fjordområdene. Denne utvikling kan ha sammenheng med at fangsttilgangen i fjordene har gått tilbake p.g.a. reduserte bestander.

Snurrevadfiske har tidligere vært sterkt avhengig av å drifte på spesielle felt der bunnforholdene var gode. I den senere tid er imidlertid redskapet forbedret og utviklet slik at bunnforholdene ikke lenger er så avgjørende faktor for fiske.

Også bruken av redskapet gjør at snurrevaden er blitt et meget effektivt redskap.

I dag brukes snurrevaden stort sett langs hele kysten av Finnmark fra bakken (egga) og inn mot land. Likeså brukes snurrevaden på fjordene i den tiden fisken siger inn for å gyte. Tabellen viser at kommunene Sørvaranger, Nesseby, Vadsø, Tana, Porsanger og Hammerfest har liten tilgang av snurrevad fisk. Videre ser en at i 1. kvartal og de 2 siste månedene av året er det relativt små kvanta som blir

ilandbrakt. De leveranser som blir gjort i første kvartal og delvis november og desember skriver seg fra fjordfiske. Dette går tydelig fram av mottakskommunen i 1. kvartal. En del fjordfisk inngår også i leveranser for 2. kvartal.

Finnmarkflåtens deltakelse og kvantum i 1980

Fiskeriretterne har i 1981 kartlagt omfang av deltakelse i snurrevadfiske i de respektive kommuner, hvilken tid på året fiske foregår og hvilke felt det drives på.

Rubrikken «Tot. hjemmeflåte» viser flåtens fangst for den enkelte kommune, mens rubrikken «Tot. hjemme/fremmedflåte» viser de totale leveranser fordelt på de enkelte kommuner. Se for øvrig tabell 3.

Iflg. fiskeriretternes registreringer var det 77 fartøyer i drift med snurrevad i Finnmark i 1980. Det opplyses videre at en del andre båter også har snurrevadutstyr, men var ikke i drift det året. Det er derfor vanskelig å anslå hvor stor fylkets snurrevadflåte egentlig er. Fisketilgjengelighet og drifts- og leveringsforhold er medvirkende for deltakelsen.

Tallene viser at områder øst for Berlevåg ikke har tilgang på snurrevad fisk i 1. kvartal, og det samme gjelder også Varanger-området i 4. kvartal. Dette tyder på at fisken som leveres 2. og 3. kvartal fanges lenger vest og føres inn Varanger, og at Varangerfjorden har liten betydning for snurrevadfiske.

Sammenholder en hjemmeflåtens oppfiskete kvantum med leveringer i

Tabell 3:

Levert kvantum snurrevad fisk i Finnmark 1980 fordelt kommunevis (tonn rundvekt):

Kommune	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Totalt
Sørvaranger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nesseby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vadsø	—	—	—	—	6	39	10	—	2	—	—	—	57
Vardø	—	—	3	—	339	501	252	11	109	275	135	1	1.626
Båtsfjord	—	—	—	163	1 129	1 510	697	76	506	270	45	56	4.452
Berlevåg	4	4	—	292	506	289	91	39	442	426	223	200	2.516
Tana	—	—	—	6	17	—	13	1	3	—	—	—	40
Gamvik	25	19	24	18	27	33	39	37	42	12	3	1	280
Lebesby	1	1	3	12	45	45	6	47	28	57	3	12	260
Nordkapp	—	1	—	4	16	9	6	9	227	28	—	—	300
Porsanger	1	—	—	5	—	—	—	—	—	4	3	—	13
Måsøy	—	14	184	139	89	27	17	47	91	12	10	4	634
Kvalsund	—	30	100	68	30	15	—	7	—	1	—	—	251
Hammerfest	—	—	—	1	11	—	—	—	—	—	16	—	28
Sørøysund	21	22	25	43	585	917	260	418	209	33	40	79	2.652
Alta	3	48	169	25	95	1	—	23	4	95	—	1	464
Hasvik	10	16	75	291	467	487	255	306	219	86	43	69	2.324
Loppa	2	—	—	12	101	109	6	116	79	13	2	10	450
Totalt:	67	155	583	1 079	3 463	3 982	1 652	1 137	1 961	1 312	523	433	16.359
Kvartal:		805			8 524			4 750			2 268		

Tabell 4: Oppfisket kvantum for snurrevadbåter fra de enkelte kommuner:

Fartøyenes hjemmekommune	Ant. båter	Gj.sn. str. i fot	Gj.sn. ant. mann	Tot. syss. satte	Kvantum rund vekt				Tot. hjem flåte	Tot.Hjemme/fremmed flåte
					1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.		
Vadsø	1	45	4	4	—	35	29	—	64	57
Nesseby	0	—	—	—	—	19	5	—	24	—
Sørvaranger	1	45	2	2	—	1	—	—	1	—
Tana	1	50	3	3	—	29	23	12	64	40
Vardø	2	54	4	8	—	20	18	1+5	153	1 626
Båtsfjord	4	55	5	20	—	292	236	93	621	4 452
Berlevåg	10	50	4	40	39	783	403	562	1 788	2 516
[Gamvik					75	147	93	74	389	280
[Lebesby	6	44	3	18	8	77	42	42	169	260
Nordkapp	14	45	5	70	2	101	182	53	338	300
Porsanger	3	43	4	12	1	—	18	9	28	13
Måsøy	6	50	4	24	201	255	112	41	609	634
Hammerfest	5	48	4	20	18	382	212	65	677	28
Kvalsund	1	35	4	4	43	32	—	1	76	251
Sørøysund	8	51	4	32	115	345	184	55	699	2 652
Hasvik	11	49	4	44	128	721	606	191	1 648	2 324
Loppa	9	51	3	27	2	231	232	29	494	450
Alta	4	40	2	8	97	90	—	22	209	464
ZZ—ZZ uoppgitt	reg.mrk.				64	297	213	127	701	12
Totalt:	77			336	793	3 857	2 608	1 491	8 749	16 359

hjemmekommunen, ser en at Båtsfjord får mest fra fremmedflåten. Deretter følger Sørøysund og Vardø på de neste plassene. Hammerfestflåten tar opp ca. 677 tonn som nesten utelukkende blir levert utenfor kommunen. For øvrig kan en se virkninger for de enkelte kommuner når det gjelder fangst og leveringer.

pågått i ca 2 år, omfatter merkeforsøk og innsamling av alders- og lengde-data.

I en foreløpig rapport antydes det at det sannsynligvis er en årvisst gyting av torsk om våren i de store fjordene i fylket. I tillegg gyter torsk i en rekke mindre fjorder ute ved kysten.

Sesongvariasjoner i fisket tyder på at

at den torsken som gyter inne i fjordene er kysttorsk med en ubetydelig innblanding av skrei, m.m. Forekomsten av fisk av tilsvarende størrelse ute ved kysten er dominert av skrei.

Størrelsesfordeling i fangster

Fiskere som drifter med garn, snurrevad og juksa i fjordene under gytetesen, hevder at fisken er blitt mindre og mindre år for år. For å oppnå brukbart utbytte, har man gått over til mindre masker i garna.

I april 1979 ble det foretatt lengdemålinger og vektprøver av fisken fra Revsbotn og Snøfjord, både fra garn og snurrevad. Det ble også tatt otolittprøver som senere ble analysert ved Havforskningsinstituttet. Det ble tatt 2 lengdemål og vektprøver av garn- og 1 av snurrevadfisk. Samtlige fangster var tatt på Revsbotn.

Tabell 5: Kvartalsfordeling av kvantum på hjemme- og fremmedflåten:

	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	Totalt
Totalkvantum	808	8527	4753	2271	16.359
Hjemmefflåten	793	3857	2608	1491	8.749
Fremmedflåten	15	4770	2145	780	7.610

Av tabellen fremgår det at fremmedflåten nesten ikke deltar i 1. kvartal, mens innsatsen derimot er større enn hjemmeflåten i 2. kvartal. I 3. er innsatsen jevnet ut og er under Finnmarksflåten i 4. kvartal.

Det finnes ikke tallmateriale som viser hvor mange fremmede snurrevadbåter som fisker på Finnmarkskysten i sommerhalvåret. Ut fra det kvantum som disse bringer i land, vil det være rimelig å anslå samme antall som tilhører fylket.

Når det gjelder størrelsen på båtene utenfor fylket, kan de være noe større og med større bemanning. De siste år har det også vært registrert båter på 80–90 fot som til dels er bygget og utstyrt spesielt for snurrevad drift.

Fjordressurser i Finnmark

Havforskningsinstituttet har drevet kartlegging av fjordressurser av torsk og hyse i Finnmark. Arbeidet, som har

det finner sted en gytevandring av torsk inn i fjordene om vinteren, og en vandring ut igjen om våren eller tidlig på sommeren etter gytingen.

Fordelingen av otolitt-typer tyder på

Prøve 1: Garn gj.sn. maskevidde 72.77 mm/omf.

Torsk o/60	22 kg	7%
» o/45	281 »	91%
» u/45	6 »	2%

Tot. 235t. 309 kg Gj.sn. vekt 1,31 kg

Prøve 2: Garn gj.sn. maskevidde 71.33 mm/omf.

Torsk o/60	14 kg	2%
» o/45	745 »	91%
» u/45	57 »	7%

Tot. 638st. 816 kg Gj.sn. vekt 1,28 kg

Prøve 3: Snurrevad maskevidde 110 mm.

Torsk o/60	100 kg	5%
» o/45	1542 »	77%
» u/45	368 »	18%

Tot. 2010 kg Gj.sn. vekt 1,14 kg

Maskevidden i garna er oppgitt i millimeter *pr. omfar* som er halvparten av den totale maskevidden. Da det ble brukt garn av ulike maskevidder i garnlenka, er det regnet en gj.sn. maskevidde. Maskevidden for snurrevaden er målt av hele masker, d.v.s. 2 omfar.

Selv om resultatene viser en ganske logisk tendens er tallmaterialet for spinkelt til å trekke bastante slutninger i beskatningsformen for garn med forskjellige maskevidder, og/eller de 2 redskapstyper opp mot hverandre. Når det gjelder størrelsen på fisken, viser undersøkelsen at den overveiende del av fangsten består av fisk mellom 45–60 cm for begge redskapsarter.

Ute ved kysten foregår snurrevadfiske fra april og utover til senhøsten. Også her er fangstene sterkt oppblandet med kysttorsk. Da enkelte steder må betraktes som oppvekstområder for kysttorsk, varierer innblandingen alt etter hvilke felt man fisker på.

I 1981 ble det innhentet oppgaver fra en snurrevadbåt som har drevet fiske fra Gjesvær og østover til Båtsfjord. Kvantumet gjelder for hele sesongen, og fordeler seg slik:

Torsk o/60	5.766 kg	5%
» o/45	112.691 »	79%
» u/45	22.787 »	16%
Hyse o/7 hg	55.193 »	90%
» u/7 »	6.070 »	10%
Tot.	22.507 kg	

Referanseliste:

Fiskeridirektoratet:	Statistikk over landet kvantum 1980 i Finnmark
Havforskningsinstituttet:	Årsrapport 1981 – Kartlegging av fjordressursen av torsk og hyse i Finnmark og Nord-Troms.
Fiskeriretledere i Finnmark:	Kartlegging av snurrevadfiske i de enkelte kommuner.
Fiskeriretlederne Mathisen og Johnsen:	Bør også fjordfiske underlegges strengere regulering?
Bilder og illustrasjoner:	FTFI rapport nr. 661.3-3-1

«Rapporter» Nr. 2–1980.

Omregningsfaktor fra rund til sløyd vekt:

Torsk	1,4	} Sløyd og hodekappet.
Skrei	1,6	
Hyse	1,4	

Flyndre	} 1,2
Blåkveite	

Kveite (kysten) 1.35 Sløyd med hode.

Resultatet er forbausende likt det som gjaldt snurrevadfingsten fra Revsbotn.

Det er videre innhentet materiale fra et fiskebruk i Vest-Finnmark som har mottatt snurrevadfingster for det meste fra Sørøysund-området.

Oppstillingen nedenfor viser snurrevadfingster fordelt etter fiskeslag og størrelse i perioden 26.06–03.07 og 15.09.–15.10.81:

Levert i perioden 26.06.–03.07.81:

Torsk o/60	802	4,1%		
Torsk o/45	17.387	89,5%)	100%	
Torsk u/45	1.241	6,4%)		
Hyse o/7 hg	30.232	100%	100%	
Hyse u/7 hg	—			
Sei		535 kg		
Steinbit		417 kg		
Rødspette		563 kg		
Totalt:		51.177 kg		

Tabellen viser noe større innslag av fisk under 45 cm. Dette kan komme av at områder utenfor Sørøya er typiske oppvekstområder for kysttorsk.

Oppsummering:

Tallmaterialet viser at snurrevadfiske er en betydelig del av de totale ilandføringer i Finnmark. Av totalkvantumet i 1980 var ca 11% tatt med snurrevad.

Til sammenligning var trålkvantum på ca 24%. Toppene i snurrevadfiske faller stort sett sammen med toppfangster for de øvrige redskaper. Trålfiske må likevel unntas, da dette ofte reguleres etter råstoffbehov i industrien.

Iflg. statistikk er deltakelsen av frømmedflåten minimal i 1. kvartal og de 2 siste måneder av året. De kvanta som

Levert i perioden 15.09.–15.10.81:

—	—		
14.628	85%	100%	
2.503	15%		
1.677		100%	
—			
189			
26			
2.245			
21.268 kg			

tas på fjordene blir nesten utelukkende tatt av båter fra fylket. Med de relativt små vandringer som kysttorskens gjør, er denne bestand spesielt interessant for fiskerinæringen i Finnmark, som på en måte er fylkets egen fiskebestand.

Det er grunn til å anta at en stor del av den fisken som fanges med snurrevad er kysttorsk. Dette forhold betinger en spesiell oppmerksomhet fra organisasjoner og myndigheter som er med å forvalte denne så viktige ressurs.

Kysttorskbestanden er også meget viktig ressurs for næringen i fylket med hensyn til fremtidig kulturbetinget fiskeri.

Fiskerisjefen i Finnmark,
Vadsø/Hammerfest, 25. mars 1982

Rapport om flyleting og assistanse til selfangstflåten i Vesterisen 1982

Av fartøysjef Trond Bjørgan og kjentmann Jan Olsen

FLY: PA-31-310 (Piper Navajo C, LN-PAC fra Partnair-Partner Air Services, Boks 645 Sentrum, Oslo 1.)

Besetning: Kaptein Trond Bjørgan, Navigatør Einar Sverre Pedersen, Flymekaniker/dropspecialist Erik Hegstad, Kjentmann Jan Olsen.

Merk! alle tider GMT.

19/03-82:

0700: Avg. Fornebu.

0810: Ank. Florø for bensinfylling.

0840: Avg. Florø for Akureyri, Island.

1100: Fikk kontakt med «Kvitbjørn» på HF8291.1 som avtalt.

1215: Ank. Akureyri. Her var det planlagt overnatting, men grunnet gunstige værforhold videre nordover mot Mesters Vig og Jan Mayen, ble dette kansellert og videre flyging planlagt.

1335: Avg. Akureyri for Mesters Vig, med Jan Mayen som alternativ. Under overfarten ble det søkt langs iskanten fra 6950 N-17 W til 7123 N-1720 W.

1700: Ank. Mesters Vig. Opprettet radiokontakt med fangstflåten fra radiostasjonen Mesters Vig. Det ble her bestemt at man hver morgen kl. 0815 og aften kl. 1715 skulle ta kontakt på HF 6218.6 el. 8291.1.

20/03-82:

0815: Kontakt med båtene. Planla søk rundt 7230 N-9 W.

0855: Avg. Mesters Vig.

1100: Klappmys i pos. 7225 N-0904 W. Spredt over et vidt område.

1200: Klappmys 72 N-1005 W spredt over et vidt område. Mye opprevet is. 2 russiske selfangere N-2002 og 2004 observert i nærheten av klappmyskastet.

1250: Satte kursen for Jan Mayen for bensinfylling og planlegger videre søk.

1355: Ank. Jan Mayen.

1450: Avg. Jan Mayen for videre søk.

1550: Tåke la seg over hele søksområdet, avbrøt søk og returnerte til Mesters Vig.

1730: Ank. Mesters Vig.

Søktid: 0715

Tot.: 0800 (45 min. ble beregnet av tilflygingen den 19/03.)

21/03-82.

0815: Kontakt med båtene. Dårlig sikt på feltet. Ingen søk planlagt. Benyttet dagen til ettersyn av flyet, samt til å gjøre oss bedre kjent med de tekniske fasiliteter på flyplassen.

Videre flere dropforsøk med og uten fallskjerm fra forskjellige høyder, og med forskjellige vekter. (På Partnairs bekostning.) Alle dropforsøk virket tilfredsstillende.

1715: Radiokontakt med båtene.

22/03-82.

0815: Kontakt med båtene. Dårlig sikt på feltet. Ble enige om å forsøke søk lengre nord.

0905: Avg. Mesters Vig. Søkte fra 75 N-10 W sørover til 7340 N-1230 W. Fin is, sel observert i vannet i pos. 7415 N-1114 W. Sikten begynte på nedadgående.

1400: Ank. Mesters Vig.

1715: Kontakt med båtene.

Søktid: 0450

Tot.: 1250

Om kvelden ankom den danske fiskeriinspeksjonen med C-130 Herkules for overnatting, for angivelig søk mot fangstfeltene neste dag.

23/03-82:

0815: Kontakt med fangstflåten. Ingen søk p.g.a. dårlig sikt på feltet. Første dag med en del overskyet vær på Mesters Vig.

1715: Kontakt med båtene.

24/03-82:

0815: Kontakt med båtene. Ingen søk p.g.a. dårlig sikt på feltet.

1715: Kontakt med båtene.

Fint vær i Mesters Vig.

25/03-82:

0815: Kontakt med flåten. Ingen søk p.g.a. dårlig vær på feltet.

1715: Kontakt med båtene.

Fint vær i Mesters Vig hele dagen.

26/03-82:

0815: Kontakt med fangstflåten. Ingen søk p.g.a. dårlig vær på feltet.

1415: Polarfangst anmodet om drop av ca. 40 l. kompressorolje til kjølemaskineriet, dersom det fantes på Jan Mayen eller Mesters Vig. Ved nærmere

undersøkelse viste det seg at slik olje ikke var tilgjengelig hverken på J.M. eller M.V.

Flugfelag Nordulands v/Sigurdur Adalsteinsson, Akureyri, ble kontaktet, tlf. (96) 21824, pvt.23662.

Han skulle ved første anledning komme til Mesters Vig i annet oppdrag, og sa seg villig til å skaffe 40 l og bringe med opp. Dette ville vi så gjøre klar til drop så snart som mulig. Polarfangst ble underrettet om vår plan.

Fint vær i Mesters Vig.

(Dårlig vær i Danmarkshavn, som var Adalsteinssons destinasjon, derfor heller ingen landing i Mesters Vig).

1715: Kontakt med båtene.

27/03-82:

0815: Kontakt med båtene. Ingen søk p.g.a. dårlig sikt på feltet. Benyttet dagen til dropforsøk med vekten tilsvarende 40 l. olje. Forsøkene med og uten fallskjerm.

Erfaringene (forsøkene) viser at drop bør foregå med fallskjerm der hvor underlag er hardt, og hvor utstyr ikke tåler hard belastning mot bakken.

1715: Kontakt med flåten.

1800: Får anmodning fra Polarfangst om å bringe til Norge en skadet fangstmann. Forsøk fra redningssentralen på Island med helikopter til 200 N.M. ute i havet med redningsline ble av skipper på Polarfangst ansett som lite realistisk p.g.a. dårlig vær. N.V. storm og ising. Det ble opplyst at fangstmannen hadde fått et prosjektil i armen og måtte til sykehus snarest. Kontaktet Jan Mayen hvor vi kunne lande når været bedret seg og Polarfangst snudde for å landsette pasienten.

Vi begynner å planlegge turen til Tromsø. Via Jan Mayen.

28/3-82:

0710: Avg. Mesters Vig for ambulanse Jan Mayen-Tromsø.

0900: Ank. Jan Mayen. Tett snedrev. N.V. kuling, vanskelige landingsforhold, 30 knop sidevind og isete rullebane.

0920: Pasienten ombord i flyet.

0930: Avg. Jan Mayen for Tromsø. Pasienten er blek og slapp.

Navn: Jonny Sorem, født 210259-

32123, Roald Amundsens gt. 8, 9000 Tromsø.

Arb.giver: M/s «Polarfangst», Nordregnskap, Sjøgt. 10, 9000 Tromsø.

1245: Ank. Tromsø. Pasienten rett over i ambulansetil Tromsø Sykehus.

1328: Avg. Tromsø for Mesters Vig. Tok med 40 l ekstra kompressorolje til Polarfangst.

Kvitbjørns ønskede reservedeler, som vi ble gjort oppmerksom på at han trengte, kunne ikke skaffes i Tromsø. Han hadde på dette tidspunkt problemer med kjølemaskinen.

1900: Ank. Mesters Vig.

Begynte å gjøre klar for nye drop og søk neste dag.

29/03–82:

0815: Kontakt med fangstflåten.

Kuling og dårlig sikt på feltet. Ingen søk.

1715: Kontakt med flåten.

1930: Kvitbjørn anmoder om å få droppet reservedeler til fryseanlegget. Gjorde klar til å dra til Island for å hente deler som er sendt fra Danmark, dersom det ikke blir forhold neste dag for søk.

30/03–82:

0815: Kontakt med båtene. Ingen mulighet for søk på feltet grunnet dårlig sikt.

1015: Fikk bekreftet fra Rieber i Bergen, (05) 26 28 00 at deler til Kvitbjørn var sendt fra København. Airway Bill nummer 117–2743–6732.

Flyet fra Akureyri var fremdeles usikkert grunnet dårlige værforhold i Danmarkshavn.

Det ble bestemt at vi skulle hente pakken på raskest mulig måte i Reykjavik og få den droppet.

1058: Avg. Mesters Vig for Reykjavik. Minus 30 gr. C.

1456: Ank. Reykjavik. SV kuling og regn. + 7 gr. C. Det viser seg at reservedelene ikke er kommet til Island. De ligger fortsatt i Billund, Danmark.

Overnatting Reykjavik.

Kvelden ble ellers brukt til å organisere å få pakken til Keflavik innen neste ettermiddag.

31/03–82:

1000: Telefonkontakt med Fiskebåteredernes Forbund i Ålesund ang. den vanskelige situasjonen med dårlig sikt på feltet. Anmodet om å få forlenget søknadstiden da det inntil nå kun var fløyet 12:50 i søkstid.

1200: Avg. Reykjavik for Keflavik for

selv å ta imot delene som skulle ankomme med FI 205. (Icelandair).

1545: FI 205 ankommer. Ingen deler ombord. Ny ettersøking settes igang.

1800: Delene er lokalisert i København, SAS Frakt. Unnskyldning. For meget post ombord. En hel del last måtte settes igjen. (Reservedelene var ikke avsendt express eller il . . .)

1950: Avg. Keflavik for Reykjavik.

2005: Ank. Reykjavik.

2045: SAS bekrefter først nå helt bestemt at delene fremdeles ligger på en palle i cargobygningen.

2055: Gjennom bekjente i Sterling Airways får vi arrangert å hente delene personlig for å få de med i cockpit på NB 747 som skal mellomlande på Keflavik neste formiddag på vei til Miami. Om ikke dette hadde latt seg gjøre ville ikke SAS/Icelandair ha delene på Keflavik før neste aften kl. 1830, og nok en overnatting måtte påregnes.

1/04–82:

0620: Fikk bekreftet at delene nå var ombord i NB 747.

1021: Avg. Reykjavik for Keflavik.

1030: Ank. Keflavik.

1145: Delene ankommer med NB 747.

1155: Avg. Keflavik for Mesters Vig.

1451: Ank. Mesters Vig. Fylte bensin og gjorde klar for søk og drop.

1515: Avg. Mesters Vig for fangstfeltet.

1703: Droppet res. delene til Kvitbjørn, pos. 7156N–1009W. Søkte mot Jan Mayen.

1903: Droppet oljen til Polarfangst.

1920: Landet Jan Mayen. Overnatting. Utsikt til gode søksmuligheter neste dag.

Søkstid: 0410

Total: 1700

2/04–82:

0615: Kontakt med fangstflåten.

0735: Avg. Jan Mayen for søk.

0945: Fant spredt sel mellom pos. 72 N–7210 N/ 8W–10 W.

Videre søk mellom:

7147 N–10 – 72 N–10 W

7146 N–0740 W – 7204 N–0736 W,

fant sel også her. Observerte 2 firemotors fly i området, som ikke svarte på oppkall, + 2 russiske fangstfartøyer.

1150: Returnerte til Jan Mayen for bensinfylling.

1215: Ank. Jan Mayen.

1240: Avg. Jan Mayen for søk.

1320: Tett snekov setter inn. Returnerer til Mesters Vig.

1430: Ank. Mesters Vig.

Søkstid: 0635

Total: 2335

3/04–82:

0815: Kontakt med båtene. Dårlig sikt på feltet. Det ble foreslått søk lengere på sørvest rundt 70 N i håp om bedre sikt der.

0946: Avg. Mesters Vig for søk og drop. (Resten av oljen som nå var ankommet med flyet fra Akureyri.)

Søkte fra 70 N mellom 13 og 15 W. god sikt opp mot 7209 N. Sikten ble dårligere nordover.

1320: Droppet oljen til Polarfangst. Været her var stiv kuling og dårlig sikt. Avbrøt søket og returnerer til Mesters Vig.

1520: Ankom Mesters Vig.

Søkstid: 0540

Total: 2915

4/04–82:

0815: Kontakt med fangstflåten. Dårlig sikt på feltet. Det ble foreslått å søke lengre nord.

0920: Avg. Mesters Vig. Søkte opp mot 7330 N–10 til 8W og videre sydover mot Jan Mayen. Bare nyfrosne florer.

1355: Ank. Jan Mayen for bensinfylling.

1500: Avg. Jan Mayen for søk. Været hadde forverret seg fra sydost. Mye ising og dårlig sikt. Returnerte til Mesters Vig.

1730: Ank. Mesters Vig.

Søkstid: 0645

Total: 3600

5/04–82:

0708: Avg. Mesters Vig for Akureyri. Forsøkte samtidig søk sydvest langs iskanten. Måtte gi opp p.g.a. tett tåke langs hele ruten.

1005: Ank. Akureyri. Begynte med teknisk ettersyn på flyet.

1430: Ferdig med ettersyn.

6/04–82:

0701: Avg. Akureyri for Jan Mayen, søksområdet, og videre til Tromsø. P.g.a. storm og dårlig vær ble videre søk oppgitt og kursen forandret direkte til Tromsø.

1145: Ank. Tromsø.

Søkstid: 0400

Total: 4000

Konklusjon

Generelt:

Isen var i år meget utoverrevet som gjorde søk meget vanskelig. Sikten var i år på feltet dårlig, noe som hindret oss

i å utnytte søkstiden fullt ut. Vi hadde i år kun 2 fulle søksdager med 100% god sikt. Flyets nav, kommunikasjons og dropmuligheter (se eget avsnitt) var meget tilfredsstillende.

Flygeforholdene, samt navigasjon, og den nøyaktigheten denne skal utføres på i områdene Jan Mayen/Grønland/Island er meget spesielle og krevende, og bør også for ettertiden utføres av erfarne mannskaper.

Kjentmann bør ha med et passende plottkart av Mercator typen (prosjeksjon):

1 stk. 1:350 000 nr. 959 LC
1 stk. 1:700 000 nr. 597 LC
1 stk. 1" = 30 NM nr. 7404

Radiokommunikasjonen:

Av den erfaring vi har høstet i år, er det en fordel at alle fartøyer har muligheten til å kommunisere på frekvensene 6218,6 og 8291,1. Disse er adskillig bedre egnet enn 2346 og 2356.

De dager vi ikke fikk søkt p.g.a. været, forsøkte vi som en prøveordning å være stand-by på radio kl. 1415, i tilfelle båtene trengte oss av en eller annen grunn.

Den maritime VHF virket perfekt.

HF radioen i flyet «blåste» en sikring en gang. Dette tror vi skyldtes den ekstremt lave temperatur settet er ut-satt for. Vi løste dette ved å holde flyets kabin og radiatorom oppvarmet hele tiden på bakken. Etter dette ble innført virket radioen perfekt.

Navigasjonsutstyr:

Flyets Loran C mottaker har virket meget tilfredsstillende, bortsett fra flyging i skyer med nedbør i form av regn

eller sne. Her har stasjonene falt ut. Dette tror vi kan ligge i at antennen ikke helt nøyaktig er avstemt for mottageren. Vi anbefaler at Partnair tar kontakt med leverandøren av utstyret for å få en riktig antenne med coupler og forsterker. Når komputoren falt ut, ble posisjonene satt ut på kartene etter hyperblene.

«Homing» til båten med flyets peiler på frekv. 1632,5 virker utmerket.

Effektivisering av søkstiden ute på feltet: Vi vil be Partnair se på mulighetene til å installere 100 til 200 liters ekstra bensintanker i flyet for å kunne utnytte søkstiden ute på feltet bedre. 1 time ekstra flytid vil gi 30% øket søkstid.

Med Mesters Vig som base er gangtiden til og fra søksområdene fra 1,5 til 4 timer, tur/retur.

Drop fra flyet: Dette mener vi nå å ha løst. I og med at vi kan fly med dørene av flyet, kan relativt store og tunge ting kastes ut, med eller uten fallskjerm.

Mesters Vig som base, spesialrapport.

Mesters Vig egner seg meget godt for base for selflyet. Det er flere ting som tilsier dette.

Først og fremst værforholdene.

At temperaturen ligger på gjennomsnittlig minus 30 om nettene og stiger til min. 20 om dagen, er ingen hindring for å få gjennomført oppdraget perfekt og alltid ha flyet start-klar. Den tekniske support med 220 V strøm til hele døgnet å kunne holde flyet varmt innvendig, pluss store varmluftsaggregater til oppstart, er perfekt. Skikkelig tankanlegg pluss å kunne få kjøpt all

den bensin man trenger til oppdraget er nok en meget positiv ting. Banen blir holdt brøytet til alle tider. Bortsett fra den periode hvor det eventuelt sner så meget at en vil vente til snefallet har gitt seg. Allikevel i en slik situasjon har basen sagt seg villig til å holde en stripe bred nok åpen for flyet.

28 Volt flystrøm med likeretter er også tilgjengelig.

Boforholdene på Mesters Vig er meget gode. Matpakker og kaffe ble ordnet de dager vi ikke var hjemme til lunsj.

Jan Mayen kan etter min mening godt brukes som alternativ base for bensinfylling e.t.c.

Det bør finnes 10–15 fat bensin tilgjengelig for sesongen der. Ellers er værforholdene gjennomsnittlig så dårlige og den tekniske support så svak at bruken av denne flyplass bør være absolutt minimum. Plassen er god for søk øst for Jan Mayen, teknisk assistanse til båtene, ambulanseflyging o.l.

Mesters Vig har også til tider besøk av fly fra Island. Dette er som regel i forbindelse med flyginger til islandingsbanene på Daneborg, Danmarkshavn og Scoresbysund. Her kan man når det passer få anledning til å få bragt opp deler e.t.c. fra Island.

Besetningen i år var stor nok da også mekanikeren var med på alle søk. Det viser seg at denne plass en ekstra mann tar kommer godt med da vi skal også medbringe droputstyr.

